• Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος •

ΕΤΟΣ Β'. ΣΜΥΡΝΗ, τῇ 15 Ἀπριλίου 1859 Ἀριθ. 7.

## ΟΔΟΙΠΟΡΙΑ ΔΙΑ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Τὸ ψεῦδος καὶ ὁ δόλος εἶναι τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τῶν Κινέζων καὶ τὸ σύνολον τῆς ὁμιλίας των δὲν εἶναι ἄλλο εἰμὴ ψεύδη συνυφασμένα· οἱ φιλοφρονητικοὶ τρόποι των εἶναι ὑπερβολικώτεροι τῶν τῆς γαλλικῆς ἀριστοκρατίας, καὶ τόσον πολὺ ἐκτιμῶνται, ὥστε οὐδεὶς ἰθαγενὴς δὲν ἀπατᾶται ποτε ὑπ' αὐτῶν. Ἑορτάσιμόν τινα ἡμέραν ὁ οἰκοδεσπότης τῆς εἰς τὸ παρεκκλήσιον προσκειμένης οἰκίας μετὰ τὴν λειτουργίαν ἐστάθη ἐν τῷ μέσῳ τοῦ προαυλίου, καὶ ἤρχισε νὰ προσκαλῇ τοὺς χριστιανοὺς τοὺς ἐξερχομένους ἐκ τῆς ἐκκλησίας· μὴ ἀφίνων δὲ κανένα νὰ φύγῃ ἔλεγε: « Σήμερον προσκαλῶ πάντας νὰ φάγωσιν ὀρύζιον εἰς τὴν οἰκίαν μου » καὶ ταῦτα λέγων ἔτρεχεν ἀπὸ ὁμηγύρεως εἰς ὁμήγυριν προτρέπων αὐτοὺς νὰ μείνωσιν, ἀλλ' ἕκαστος εὕρισκε πρόφασιν καὶ ἀνεχώρει, ὁ δὲ φιλόξενος οἰκοδεσπότης ἐφαίνετο περίλυπος. Ἐπὶ τέλους δὲ ἰδὼν ἐξάδελφόν τού τινα, ὅστις σχεδὸν εἶχε φθάσει εἰς τὸ κατώφλιον τῆς πύλης, ὥρμησε πρὸς αὐτὸν λέγων. « Πῶς, καὶ σὺ, ἐξάδελφέ μου ἀναχωρεῖς! Ἀδύνατον, εἶναι ἑορτάσιμος ἡμέρα καὶ πρέπει ἀφεύκτως νὰ μείνῃς. » « Ὄχι, σᾶς εὐχαριστῶ, εἶπεν ὁ ἄλλος, ἔχω ἐνασχόλησιν εἰς τὴν οἰκίαν μου, καὶ πρέπει νὰ ὑπάγω. » « Ἐνασχόλησιν! πῶς, σήμερον! σήμερον ὁπου εἶναι ἡμέρα ἀναπαύσεως; Πρέπει ἀφεύκτως νὰ μείνῃς· δὲν σ' ἀφίνω νὰ φύγῃς κατ' οὐδένα τρόπον. » Καὶ ἥρπασε τὸ φόρεμα τοῦ ἐξαδέλφου του, καὶ ἐπροσπάθει νὰ τὸν φέρῃ ὀπίσω παντὶ σθένει, ἐνῷ ὁ ποθούμενος ξένος ἠγωνίζετο νὰ ἀπαλλαχθῇ ἀπὸ τὰς χεῖράς του ὅσον ἠδύνατο κάλλιστα, προσπαθῶν νὰ τῷ ἀποδείξῃ διὰ λόγων ὅτι ἦτο κατεπεῖγον τὸ ἔργον του. « Πολὺ καλὰ, εἶπεν ὁ ξενίζων, ἐπειδὴ σᾶς εἶναι ἀδύνατον νὰ μείνητε διὰ νὰ συμφάγωμεν τὸ ὀρύζιον, τοὐλάχιστον ἂς πίωμεν ἕνα δύο ποτήρια οἴνου » « Δὲν ἀπαιτεῖται πολὺ ὥρα διὰ νὰ πίωμεν ἕνα ποτῆρι κρασὶ, » ἀπεκρίθη ὁ ἐξάδελφος, καὶ γραφεὶς εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς συναναστροφῆς. Τότε ὁ οἰκοδεσπότης ἐφώναξε τρανοφώνως, χωρὶς ὅμως νὰ φαίνηται ἀποτεινόμενος εἰς κανένα ἰδίως « Ζεσάνετε ὀλίγον κρασὶ, καὶ τηγανίσατε δύο αὐγά. » Ἐν τῷ μεταξὺ ἤναψαν ἀμφότεροι τὰς καπνοσύριγγάς των, καὶ ἤρχισαν νὰ συνομιλῶσι· ἔπειτα δὲ τὰς ἀνανέωσαν πάλιν καὶ πάλιν· ἀλλ' ὁ οἶνος καὶ τὰ ὠὰ δὲν ἐφάνησαν. Ὁ ξενιζόμενος ἐπὶ τέλους ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ τὸν φιλόξενον ἐξάδελφόν του, πόσος καιρὸς ἐχρειάζετο διὰ νὰ εἶναι ἕτοιμος ὁ οἶνος. « Ὁ οἶνος! ἀπεκρίθη ὁ οἰκοδεσπότης, ὁ οἶνος! μήπως ἔχομεν οἶνον ἐδῶ; δὲν ἠξεύρετε πολὺ καλὰ ὅτι δὲν πίνω οἶνον; βλάπτει τὸν στόμαχόν μου.» Τότε εἶπεν ὁ ἐξάδελφος. « Ἠδύνασθε βέβαια νὰ μ' ἀφήσητε νὰ φύγω. Διατί μ' ἐβιάσατε νὰ μείνω ἐδῶ; » Εἰς τοὺς λόγους τούτους ὁ φιλόξενος κύριος ἠγέρθη καὶ μὲ ὕφος ἀγανακτήσεως· « Μὰ τὴν ἀλήθειαν εἶπε· » « εὐκόλως δύναται νὰ ἴδῃ τις ἀπὸ τί χωριὸ εἶσθε. Ἐγὼ ἔχω τὴν εὐγένειαν τοῦ νὰ σᾶς προσφέρω οἶνον, καὶ ὑμεῖς δὲν ἔχετε ἱκανὴν εὐγένειαν νὰ μὴ δεχθῆτε αὐτόν; Εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου ἐμάθετε τὴν χρηστοήθειαν; Μεταξὺ τῶν Μογγόλων ὑποθέτω! » Ὁ δὲ

ταλαίπωρος ἐξάδελφος ἀνεχώρησε τραυλίζων λόγους τινὰς συγγνώμης.

Ὅταν τις προτίθεται νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν γείτονά του, προειδοποιεῖ αὐτὸν ὡς ἑξῆς· « Ἐγὼ ὁ ὀπαδός » ἢ « ὁ νεώτερος ἀδελφός σου ἦλθον νὰ κύψω τὴν κεφαλήν μου μέχρις ἐδάφους ἐνώπιόν σου, ἵνα σοὶ προσφέρω τὰ σεβάσματά μου. » Ὅταν δὲ ἐρωτηθῇ ὁ μάρτυς εἰς τὸ δικαστήριον τί εἶναι τὸ ὄνομά του, ἀποκρίνεται. « Τὸ ταπεινότατον τοῦτο ὄν (ἐγὼ δηλαδὴ) φέρει τὸ εὐτελέστατον καὶ ἀξιοκαταφρόνητον ὄνομα Τσάος. » Δι' ὅλης δὲ τῆς αὐτοκρατορίας, ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτάτου μανδαρίνου μέχρι τοῦ εὐτελεστάτου χωρικοῦ, τοὺς αὐτοὺς τύπους τῆς ψευδοπολιτικῆς μεταχειρίζονται. Οἱ τύποι ὅμως οὗτοι περιορίζονται εἰς τοὺς ἄνδρας, διότι ἐν τῇ Κινεζικῇ κοινωνίᾳ ἡ γυνὴ οὐδέν ἐστι. Ἀνατρεφομένη ἐν ἀμαθείᾳ καὶ ὀκνηρίᾳ, πωλεῖται ἐν τῇ ἡβικῇ ἡλικίᾳ εἰς τὸν πλειοδοτοῦντα, καὶ ἔκτοτε κατὰ τοὺς λόγους περιφήμου τινὸς Κινέζου συγγραφέως καθίσταται « σκιὰ καὶ ἠχὼ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ συζύγου της. » Δὲν εἶναι δεκταὶ εἰς τὰς συναναστροφάς, καὶ μόλις θεωροῦνται ὡς ἀνήκουσαι εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος. Ὁ τοῦ Κυρίου Οὔκ λόγιος μανδαρῖνος δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ διατί αἱ γυναῖκες ἐγίνοντο χριστιαναί. Ὁ δὲ Γάλλος τῷ εἶπε· « Διὰ νὰ σώσωσι τὰς ψυχάς των. » Ἀλλ' αἱ γυναῖκες δὲν ἔχουσι ψυχάς· » ἀπεκρίθη ὁ ἄρχων Τίγγ. Μάτην ἐπροσπάθησεν ὁ Οὔκ νὰ τὸν καταπείσῃ περὶ τοῦ ἐναντίου. Ἐκεῖνος ἐγέλα, καὶ εἶπε. « Ὅταν ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἰκίαν μου, θέλω εἰπεῖν εἰς τὴν γυναῖκά μου ὅτι ἔχει ψυχήν. Πόσον θέλει θαυμάσει! »

Τὸ ταξείδιον διὰ τῆς ἐπαρχίας Σὲ-τσουὲν πρὸς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Οὔπης ἐξετελέσθη ἐν μέρει διὰ φορείων καὶ ἐν μέρει διὰ πλοίων ἐπὶ τοῦ ὡραίου ποταμοῦ τοῦ καλουμένου Κυανοῦ. Γονιμωτέρα καὶ λαμπροτέρα χώρα ταύτης δὲν ὑπάρχει, καὶ ὁ Κύριος Οὔκ δὲν βαρύνεται περιγράφων διεξοδικῶς τὰς καλλονάς της. Ἡ ἐπαρχία αὕτη εἶναι πυκνότατα κατῳκημένη ὡς εἶναι ἡ Σὲ-τσουὲν, καὶ εἶναι ἡ μεγίστη ἐπαρχία τοῦ κράτους· παράγει δὲ κατ' ἔτος τροφὴν ἱκανὴν νὰ τρέφῃ τοὺς κατοίκους αὐτῆς δεκαπλασίονας.

Ἐν Κυὲν-κιάγγ ὁ Κύριος Οὔκ προσεβλήθη ὑπὸ πυρετοῦ, καὶ ἔπεσε κλινήρης. Μετεπέμψαντο δὲ πάραυτα ἰατρὸν Κινέζον· πρὶν δ' ἔλθῃ οὗτος οἱ μανδαρῖνοι ἐγνωμοδότησαν ὅτι ὑπερισχύσαντος τοῦ πυρώδους στοιχείου κατὰ τοῦ ὑδατώδους ἐν τῷ σώματι τοῦ Οὔκ ἐγεννήθη ἡ νόσος, καὶ ὅτι τὸ μόνον θεραπευτικὸν μέσον ἤθελεν εἶναι τὸ νὰ προσπαθήσωσι νὰ καταβάλωσι καὶ νὰ σβέσωσι τὸ πυρῶδες στοιχεῖον. Ὅθεν φασούλια, ἀγγούρια καὶ πεπόνια ἐκρίθησαν ὡς τὰ μόνα ἀντίδοτα. Ὅτε ὅμως ἦλθεν ὁ ἰατρὸς ἔκαμε διάγνωσιν ἀντίθετον καὶ ἐγνωμοδότησεν ὅτι τὸ ψῦχος εἶχεν ὑπερισχύσει κατὰ τοῦ πυρώδους στοιχείου, καὶ διώρισε ποικίλα φάρμακα. Συνειθίζουσιν ὡς φαίνεται ἐν Κίνᾳ, ὅταν ὁ ἰατρὸς διορίσῃ ἰατρικὰ διὰ τὸν ἀσθενῆ νὰ *παζαρεύωσιν* αὐτὰ οἱ συγγενεῖς τοῦ ἀσθενοῦς. καὶ νὰ προσπαθῶσι νὰ καταβιβάσωσι τὴν τιμήν, ἢ νὰ καταπείσωσι τὸν ἰατρὸν ν' ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν συνταγήν του τὰ δαπανηρότερα ἰατρικά. Ὅταν ὁ ἰατρὸς εἶναι ἰσχυρογνώμων συγκροτεῖται οἰκογενειακὸν συμβούλιον, καὶ συζητεῖται ὁπότερον ἐστὶ προτιμητέον, νὰ δαπανήσωσι τόσα χρήματα εἰς ἰατρικὰ ἢ μᾶλλον εἰς φέρετρον καὶ λοιπὰ τῆς κηδείας; Ἡ δὲ συζήτησις διεξάγεται ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ἀσθενοῦς, τοῦ ὁποίου τὴν καρδίαν πρέπει φυσικῷ τῷ λόγῳ νὰ εὐφραίνῃ. Ὁ Κύριος Οὔκ δὲν ἠκολούθησε τὴν συνήθειαν τῆς χώρας κατὰ τοῦτο, ἀλλ' ἐδέχθη τὰ διορισθέντα ἰατρικά, καὶ κατὰ συνέπειαν ἔγεινε χειρότερα, καὶ πιθανὸν ἤθελεν ἀποθάνει, ἐὰν ὁ Ἀσκληπιός του δὲν ἐφιλοτιμεῖτο νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν κινδυνεύουσαν ὑπόληψίν του καταφεύγων εἰς τὴν ἀλάνθαστον ἐγχείρησιν τὴν ὀνομαζομένην *βελονισμόν*. Ἡ ἐγχείρησις αὕτη, ἥτις πιθανὸν νὰ ἦναι γνωστὴ εἴς τινας τῶν ἀναγνωστῶν μας, συνίσταται εἰς τὸ νὰ ἐμπήγωσι βελόνας ποτὲ μὲν ψυχρὰς ποτὲ δὲ πεπυρακτωμένας εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀσθενοῦς, εἰς ὁποιαδήποτε μέρη ὁ ἰατρὸς νομίζει ὠφέλιμον. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν Κινέζων ἰατρῶν αἱ βελόναι δύνανται νὰ ἐμπήγωνται εἰς τριακόσια ἑξήκοντα καὶ ἑπτὰ σημεῖα ἐπὶ τοῦ σώματος. Ὁ ἰατρὸς τοῦ Κυρίου Οὔκ εἶχε προσδιορίσει κατὰ νοῦν τὰ σημεῖα ἐφ' ὧν ἔμελλε νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐγχείρησίν του, ὅτε ἀμυδρά τις ἰδέα τοῦ σκοποῦ του εἰσέδυσεν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ παραφρονοῦντος ἀσθενοῦς. Ἡ ἀδυναμίατου δὲν τῷ ἐπέτρεπε νὰ φιλονεικήσῃ καὶ οὐδὲ κἂν νὰ ὁμιλήσῃ· ἀλλ' ἠδυνήθη μόνον νὰ συγκλείσῃ τὸν γρόνθον του καὶ νὰ τὸν σείσῃ ἀσθενῶς μὲν ἀλλ' ἀπειλητικῶς κατὰ τοῦ ἥρωος τῆς βελόνης. Ἡ πρᾶξις αὕτη εἵλκυσε τὴν προσοχὴν τοῦ στρατιωτικοῦ μανδαρίνου Τίγγ, ὅστις ἐν τῇ μεγάλῃ συνέσει αὐτοῦ ἀντέστη λέγων. « Ὁποία παράτολμος πρᾶξις! γινώσκομεν ἡμεῖς σαφῶς πῶς εἶναι κατεσκευασμένοι οἱ Εὐρωπαῖοι οὗτοι ἢ ἀπὸ τί συνίστανται τὰ σώματά των; Ποῦ ἤξεύρετε, *ἐξοχώτατε*, εἰς ὁποίαν ὕλην θὰ ἐμπήξητε τὰς βελόνας σας; » Ἡ ἔνστασις αὕτη ὑπῆρξεν ὁλεθρία εἰς τὸν σκοπὸν τοῦ ἰατροῦ, ὁ δὲ τρόμος τοσοῦτον συνετίναξε τὰ ὀστᾶ καὶ τὴν σάρκα τοῦ Κυρίου Οὔκ, ὥστε δὲν ἤργησε νὰ ἀναλάβῃ ἐκ τῆς ἀσθενείας του.

Ἐπὶ τέλους ἔφθασεν εἰς Οὐ-τσάγγ-φοῦ πρωτεύουσαν τῆς Οὔπης ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Ἰάγγ-τσέ-κιάγγ. « Οὗτος εἶναι ὁ τόπος, λεγει ὁ Οὔκ, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ θέλων νὰ λάβῃ ὀρθὴν ἰδέαν περὶ τῆς Κίνας. » Ἀντικρὺ τῆς Οὐτσάγγ-φοῦ ἐπὶ τῆς ἀπέναντι ὄχθης τοῦ Κυανοῦ ποταμοῦ κεῖται ἡ Ἀν-ἰάγγ, καὶ ἐπὶ ἄλλης πλευρᾶς παραποταμίου κεῖται τρίτη πόλις ὀνόματι Ἀν-κεοῦ. Αἱ τρεῖς αὗται πόλεις κεῖνται τόσον πλησίον ἀλλήλων ὥστε ν' ἀποτελῶσι μίαν μόνην μεγαλόπολιν περιέχουσαν τὸν ἀπίστευτον πληθυσμὸν ὀκτὼ ἑκατομμυρίων. Ἡ Ἀν-κεοῦ παριστᾷ ὄψιν ἑνὸς ἐργαστηρίου ἀπειρομεγέθους. Αἱ ὁδοὶ τοσοῦτον πλήθουσιν ἀγοραστῶν, πωλητῶν καὶ ἀχθοφόρων,



ὥστε καθίσταται δύσκολος ἡ διάβασις διὰ μέσου τοῦ πλήθους. Ὁ λιμὴν ἐστὶ πλήρης παντὸς μεγέθους πλοίων φορτωμένων μὲ τὰ προϊόντα τῆς χώρας ἢ χειροτεχνήματα ἐκ τῶν ἐργοστασίων τοῦ μεγάλου τούτου ἐμπορείου. Εἰς τὸ κέντρον τῆς αὐτοκρατορίας ἡ πόλις Ἀν-κεοῦ διακλαδεύει τὸ ἐμπόριον εἰς πᾶσαν διεύθυνσιν· ἔμποροι ἀπὸ πάσης ἐπαρχίας συρρέουσιν ἐνταῦθα, ὡς εἰς τὸ μέγιστον ἐμπορεῖον τῆς Κίνας. Ἐν ἔτει 1846 ὅτε ὁ Κύριος Οὔκ ἐπεσκέφθη τὴν Ἀν-κεοῦ δὲν παρετήρησε συμπτώματα παρακμῆς τοῦ ἐμπορίου· καὶ τοῦτο ἦτο τὸ μόνον πρᾶγμα εἰς τὸ ὁποῖον ἡ παρακμὴ δὲν ἐφαίνετο. Περὶ τῶν δικαστηρίων ἐγειτνεν ἤδη λόγος.

Ἐπίσης διεφθαρμένοι εἰσὶ καὶ οἱ λόγιοι αὐτῶν, οἵτινες ἀποτελοῦσι τὴν ἀληθῆ ἀριστοκρατίαν τῆς Κίνας, καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων ἐκλέγεται αὐτοκράτωρ τοὺς πολιτικοὺς Μανδαρίνους του. Τὸ πάλαι ὑπεβάλλοντο εἰς αὐστηρὰς ἐξετάσεις, ἀλλὰ τὴν σήμερον οἱ ἀγράμματοι ἐξ αὐτῶν μισθοῦσι λογίους, ἵνα συνθέσωσι τὰς θέσεις των, καὶ λαμβάνουσι τὰ διδακτορικὰ πτυχία των τόσον εὐκόλως ὅσον ἔντισι τῶν πανεπιστημίων τῆς Εὐρώπης. Ἀλλὰ καί τοι σεμνύνονται οἱ Κινέζοι ἐπὶ τῇ κλασικῇ αὐτῶν φιλολογίᾳ, τὸ συγγράφειν βιβλία θεωρεῖται ὑπ' αὐτῶν ὡς παίγνιον παιδαριῶδες, καὶ οὐδεὶς συγγραφεὺς φροντίζει νὰ ἐπιγράψῃ τὸ ὄνομά του εἰς τὸ πόνημα τὸ ὁποῖον ἐκδίδει· καὶ μολονότι ἀναγνῶσαι ὑπάρχουσι πολλοί, οὐδεὶς ἐρωτᾷ περὶ τοῦ συγγραφέως τοῦ βιβλίου, ἔξω καὶ τοῦ δημοτικωτάτου. Ἀλλ' ἡ συνήθεια αὕτη ἀποβαίνει ἧττον ἄδικος διότι ἡ σύγχρονος φιλολογία τῆς Κίνας εἶναι παντελῶς ἐξεσημένη ἀξίας. Ἡ αὐτὴ παρακμὴ παρατηρεῖται καὶ εἰς τὸν στρατόν. Κατὰ τοὺς ἐπισήμους ὑπολογισμοὺς ἀριθμεῖ ἓν ἑκατομμύριον καὶ διακοσίας χιλιάδας ἀνδρῶν, ἀλλὰ σχεδὸν πάντες οὗτοι ἀποτελοῦσιν εἶδος ἐθνοφυλακῆς ἐκ γεωργῶν, βιομηχάνων κτλ. οἵτινες προσκαλοῦνται σχεδὸν ἅπαξ τοῦ ἔτους νὰ παρευρεθῶσιν εἰς στρατιωτικὴν ἐπιθεώρησιν, καὶ τοσοῦτον ἀμαθεῖς εἶναι περὶ τὰ στρατιωτικὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν χρῆσιν τῶν ὅπλων των, ὥστε εἶναι ἀνίκανοι νὰ κάμωσι καὶ τοὺς ἁπλουστάτους περιελιγμούς. Γινώσκουσι πάντες ὅτι εἰς τὸν περὶ ὀπίου πόλεμον οἱ Κινέζοι ἐπροσπάθησαν νὰ ἐμπνεύσωσι τρόμον εἰς τοὺς Ἄγγλους ἐπιδεικνύοντες αὐτοῖς φρικώδεις εἰκόνας· ἀφοῦ δὲ ἐπυροβόλουν, ἔρριπτον κάτω τὰ ὅπλα των καὶ ἔφευγον. Λαμπρὸν δείγμα τῆς στρατιωτικῆς ἀξίας τοῦ Οὐρανίου κράτους! Ἀθλιέστερος στρατὸς, χεῖρον κατηρτισμένος, μᾶλλον ἀγύμναστος τούτου καὶ ἄμοιρος τοῦ αἰσθήματος τῆς τιμῆς, καὶ ἐν ἑνὶ λόγῳ εὐτελέστερος κατὰ πάντα δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ. Αἱ δὲ πολιτικαὶ διατάξεις αὐτῶν εἶναι τόσον ἄθλιαι ὅσον αἱ στρατιωτικαί. Ἐν γένει δὲ εἰπεῖν, οἱ Κινέζοι δὲν ἀναμιγνύονται εἰς τὰ πολιτικὰ ἀφίνοντες τὰ πάντα εἰς τοὺς Μανδαρίνους, οἵτινες κατὰ τὸ δοκοῦν αὐτοῖς πληρονόμενοι ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ ὀφείλουσι νὰ ἐνασχολῶνται περὶ τὰ τοιαῦτα. Οἱ δήμαρχοι ἑκάστου δήμου ἐκλέγονται ὑπὸ τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ πάντες οἱ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι ἀντὶ νὰ διορίζωνται δι' ἐκλογῆς ὡς πρότερον, τὴν σήμερον διορίζονται ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος. Δωροδοκία, δόλος καὶ ψεῦδός εἰσι τὰ ἀμετάβλητα χαρακτηριστικὰ παντὸς δημοσίου ὑπαλλήλου τοῦ κράτους. Τινὲς ἐκ τῶν μανδαρίνων ὡμολόγησαν ταῦτα εἰς τὸν Κύριον Οὔκ, καὶ ἐγνωμοδότησαν μετὰ πεποιθήσεως ὅτι ἡ ἐνεστῶσα δυναστεία δὲν θέλει διαρκέσει ἐπὶ πολύ.

Ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν οἱ Κινέζοι ἐκτὸς τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ μωαμεθανισμοῦ διακρίνουσι τρία εἴδη αὐτῆς. Τὸ πάλαι ἐπεκράτει σφοδρὰ πάλη μεταξὺ τῶν Βουδιστῶν, τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κονφουκίου καὶ τῶν τοῦ Λαὼ-τσέ· αἱ τρεῖς δὲ αὗται θρησκεῖαι κατεδίωξαν κατὰ καιροὺς τοὺς Χριστιανοὺς καὶ Μωαμεθανούς· ἀλλ' ἀπό τινος καιροῦ τῶν αὐτοκρατόρων τις ἀνεγνώρισεν αὐτὰς ἐπισήμως, λέγων ὅτι οὐδεμία ἐξ αὐτῶν εἶναι ἀξία μερίμνης καὶ ταραχῆς. Συνεβούλευσε δὲ πατρικῶς νὰ ἀπέχωσι παντὸς θρησκεύματος οἱ ὑπήκοοί του, οἵτινες καὶ τὸν ὑπήκουσαν. Ἐνίοτε ἵνα μὴ λησμονήσωσι τὴν παλαιὰν συνήθειάν των, φονεύουσι διὰ βασάνων κανένα χριστιανόν· ἀλλ' ἐν γένει οἱ Κινέζοι εἰσὶν ἄπιστοι, καὶ ὀλίγον φροντίζουσι περὶ θρησκείας. Πιστεύουσιν εἰς τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, καὶ ἔχουσι τὴν ἀλλόκοτον ἰδέαν ὅτι αἱ ψυχαὶ τῶν ἀποθανόντων ἔχουσιν ἀνάγκην χρημάτων, ἵνα διέλθωσι διὰ μέσου τῶν δαιμόνων δωροδοκοῦντες αὐτούς. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς δολιότητος εἶναι τοσοῦτον σφοδρὸν ἐν αὐτοῖς, ὥστε τὰ χρήματα μὲ τὰ ὁποῖα θάπτουσι τοὺς νεκρούς εἰσι κίβδηλα. « Πῶς ἠμπορεῖ νὰ διακρίνῃ αὐτὰ ὁ διάβολος; » λέγουν.

Ἐὰν οἱ Κινέζοι ἔχωσι σκοπὸν ἐν τῷ βίῳ, εἶναι τὸ ἐμπόριον καὶ τὰ χρήματα. Εἶναι ἐκ γενετῆς κερδοσκόποι. Ἅμα ἀρχίσῃ νὰ περιπατῇ τὸ παιδίον, ἀρχίζει νὰ ἐμπορεύηται μετὰ τῶν συντρόφων του, καὶ ὁ βίος του δαπανᾶται εἰς τὸ νὰ πωλῇ καὶ ν' ἀγοράζῃ. Ἔτι δὲ καὶ πένεσθαι τὰ λοίσθια εἶναι ἱκανὸς νὰ κάμῃ συμφωνίαν ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως, καὶ τοῦ εἶναι ἀδιάφορον εἴτε νόμιμον εἶναι τὸ ἐμπόριόν του, εἴτε ἄνομον, εἴτε τίμιον, εἴτε ἄτιμον. Ἀπὸ τῆς πωλήσεως οἰκίας μέχρι χαρτοπαιγνίου εἶναι πρόθυμοι νὰ πράξωσι πᾶν ὅ,τι ὑπόσχεται κέρδος. Οἱ ἀχθοφόροι τοῦ φορείου τοῦ Κ. Οὔκ μετὰ πολύμοχθον πορείαν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, διετέλουν πολλάκις τὸ πλεῖστον τῆς νυκτὸς παίζοντες τὰ χαρτία. Ἡ ὑπερβολὴ εἰς ἣν κατέντησε τὸ κακὸν ἐν ταῖς πόλεσιν εἶναι ἀπίστευτος. Εἰς τὰ βόρεια μέρη λέγει ὁ Κύριος Οὔκ πολλάκις ἀπαντᾷ τις ἀνθρώπους ἐξορμῶντας γυμνοὺς ἐκ τῶν χαρτοπαικτικῶν καταστημάτων ἀφ' οὗ ἀπολέσωσι τὰ φορέματά των εἰς τὸ παίγνιον. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶναι τὸ χείριστον πάντων. Ἄνθρωποι τὸ πᾶν ἀπολέσαντες καὶ αὐτὰ τὰ ἐνδύματά των κυβεύουσι τοὺς δακτύλους των, τοὺς ὁποίους ἀποκόπτουσι μετὰ φρικώδους στοικότητος.

Ἐνίοτε τίθεται ἀξίνη ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ὁ κερδίζων λαμβάνει τὴν χεῖρα τοῦ χάνοντος, τὴν θέτει ἐπὶ λίθου, καὶ ἀποκόπτει τὸν κερδηθέντα δάκτυλον· ὁ δὲ ζημιωθεὶς τότε χύνει πάραυτα τὴν χεῖρά του ἐντὸς ἐλαίου βράζοντος καὶ καυτηριάζει τὸ τραῦμα.

Τὰ ζενὰ ὅρια τοῦ συγγράμματός μας μᾶς ἐμποδίζουσι νὰ ἀκολουθήσωμεν τὸν Κύριον Οὔκ δι' ὅλης τῆς ἀξιοπεριέργου ὁδοιπορίας του. Μετὰ σειρὰν συμβάντων τοιούτων, ὁποῖα σπανίως συμβαίνουσιν εἰς τοὺς περιηγητάς, καὶ ὅμως χωρὶς νὰ πάθῃ βλάβην οὐδεμίαν, ἀφίκετο εἰς Καντῶνα περὶ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1846. Σχεδὸν τὸ πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶδεν, ὅτε ἔφθασεν, ἦτο ἀγγλικὴ ἐφημερὶς περιέχουσα πλήρη καὶ λεπτομερῆ ἔκθεσιν τοῦ τίνι τρόπῳ προσεδέθη εἰς τὴν οὐρὰν ἵππου καὶ συρόμενος ἐθανατώθη. Ἔχων δὲ λόγους ἀποχρῶντας νὰ ἀμφιβάλλῃ περὶ τῆς ἀληθείας τούτου ὁ Κύριος Οὔκ ἔδραμεν εἰς τοὺς ἐν Μακάῳ φίλους του. Ἐννοεῖται δὲ πόσον ἐχάρησαν ὅτε εἶδον αὐτόν.

## ΤΥΧΗ ΜΕ ΤΟ ΚΑΝΤΑΡΙ.

### ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ.

ΠΑΥΛΟΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ.
ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΩΜΟΓΛΟΥΣ, (φίλος του).
Ο ΚΥΡΙΟΣ ΣΙΜΩΝΙΔΗΣ, (βουλευτής).
Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΟΥΛΑ.
ΔΙΑΝΟΜΕΥΣ ΤΟΥ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟΥ.

*Ἡ σκηνὴ ἐν Ἀθήναις.*

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ δωμάτιον μὲ κλίνην καὶ τράπεζαν κεκαλυμμένην ὑπὸ πλήθους χειρογράφων, ἐπιστολῶν, μελανοδοχείων κτλ.

Εἰσέρχεται ὁ Κύριος Παῦλος Ἀνάργυρος κακοενδεδυμένος καὶ ἐξέταζων μέγα τι σχίσμα εἰς τὴν πλευρὰν τοῦ φορέματός του.

*Παῦλος.* Νὰ τύχῃ! νὰ μοῦ ξεσχισθῇ καὶ τὸ φόρεμά μου, ἐνῷ ἀναβαίνω τὴν κατηραμένην ἐκείνην σκάλα. Ποτὲ δὲν μ' ἔλαχε τοιοῦτον ξέσχισμα, καὶ δὲν ἔχω οὐδὲ κλωστὴ καὶ βελόνην καὶ οὐδὲ λεπτὰ νὰ τὸ δώσω νὰ μοῦ τὸ ῥάψουν. Τί ἄτυχος ποῦ εἶμαι! Ἀ! νὰ ἕνα δύο γράμματα ἐδῶ, τὰ ὁποῖα μοῦ ἦλθαν, ἐνῷ ἔλειπον ζητῶν χρήματα. Γιὰ νὰ δοῦμε τί λέγουν οἱ χρεωφειλέται μου (*λαμβάνει ἐπιστολὴν καὶ τὴν ἀνοίγει.*) Ἀ! Τὰ ἴδια πάλι· θέλει τὰ χρήματά του. Στοιχηματίζω ὅτι δὲν τὰ χρειάζεται περισσότερον ἀπὸ ὅτι τὰ χρειάζομαι ἐγώ. Περιττὸν νὰ ἀναγνώσω καὶ τὰς ἄλλας, διότι εἶναι ὅλαι ὅμοιαι· τοὐλάχιστον ἂς ἴδω τὰς ὑπογραφὰς, διὰ νὰ μάθω πόθεν ἔρχονται. (*Ἀνοίγει τρεῖς ἐπιστολάς.*) Γιὰ νὰ δοῦμε. Εἶναι ὁ Ὀδυσσόπουλος ὁ ῥάπτης μου. Πήγαινε ἐκεῖ πέρα! (*ῥίπτει τὴν ἐπιστολὴν εἰς μίαν γωνίαν ὅπου ὑπάρχουν συσσωρευμένα σκουπίδια.*) Γεώργιος Σπετσιώτης. Εἶναι ὁ τσαγκάρης μου. Πήγαινε καὶ σὺ ἐκεῖ πέρα. Νὰ δοῦμε καὶ τὸ τελευταῖον. Δημητριάδης!.. Δημητριάδης!.. Δημητριάδης!.. ποῖος εἶν' αὐτὸς ὁ Δημητριάδης; τί μὲ θέλει αὐτός; Ἂς ἀναγνώσω τὴν ἐπιστολήν.

« Κύριε,

« Πρό τινων ἑβδομάδων μοὶ ἐσυστήσατε φίλον σας, ἵνα καταλύσῃ εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου (τὸ ἐνθυμεῖσθε βέβαια), καὶ μοὶ εἴπετε συγχρόνως ὅτι ἐγγυᾶσθε δι' αὐτόν. Λοιπὸν, Κύριε, τώρα ἔγειναν ἄφαντος ἀφήσας τὸν λογαριασμόν του ἀπλήρωτον, συμποσούμενον εἰς δραχμὰς 123 καὶ λεπτὰ 35. Παρακαλεῖσθε λοιπὸν νὰ μοὶ στείλητε τὸ ποσὸν τοῦτο, εἰδεμὴ θέλω ἔλθει πρὸς ἐντάμωσίν σας.

*Εὐτειθέστατος δοῦλός σας*
ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ.

Τ. Γ. Τὸ ὄνομα τοῦ φίλου σας ἦτο Ἀνέστης.

Συνέβη ποτὲ τοιοῦτον πρᾶγμα; Ἐγὼ ἔχω τρεῖς μῆνας νὰ ὁμιλήσω μὲ τὸν Κὺρ Ἀνέστη, καὶ τώρα ὁ Κύριος Δημητριάδης ἔρχεται καὶ ζητεῖ τὰς δραχμάς του ἀπὸ ἐμένα. Νὰ πληρώσω περισσότερον ἀπὸ σαράντα δραχμὰς τὸν μῆνα, διότι δὲν βλέπω ἕνα φίλον μου (*ἀκούεται κρουσμα εἰς τὴν θύραν*). Ἐμπρός.

Εἰσέρχεται ὁ Ἰωάννης Θωμόγλους.

Ἰω. Ἔ! Παυλάκη, τί χαμπάρια;

Π. Φρικτὰ χαπάρια.

Ἰω. Μὲ κακοφαίνεται· κ' ἐμένα δὲν πηγαίνουν τόσον καλὰ ἡ δουλειαῖς μου αὐταῖς ταῖς ἡμέραις. Γιὰ νὰ σοῦ πῶ, μπορεῖς νὰ μοῦ δανείσῃς καμμιὰ δεκαριὰ δραχμάς;

Π. Νὰ σοῦ δανείσω! τί εἴπες;

Ἰω. Νὰ μοῦ δανείσῃς δέκα δραχμάς. Εὑρίσκομαι μπερδεμένος, καὶ πρέπει νὰ τὰς προμηθευθῶ ἀπὸ κανένα μέρος.

Π. Σὲ θυμάζομαι.

Ἰω. Ἀμὴ εἰς ποῖον νὰ πάγω νὰ ζητήσω χρήματα σὰ δὲν ζητήσω ἀπὸ σένα;

Π. Δὲν μ' ἐννοεῖς, φίλε μου. Σὲ ἐδάνειζα μὲ μεγάλην μου εὐχαρίστησιν, ἂν εἶχα· ἀλλὰ δὲν ἔχω λεπτόν.

Ἰω. Αὐτὸ παθαίνω πάντοτε ὁσάκις θελήσω νὰ δανεισθῶ χρήματα· ποτὲ δὲν δύναμαι νὰ εὕρω.

Π. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς ἐμέ. Περιῆλθον τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως σήμερον, καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ δανεισθῶ μιὰ δεκάρα. Κοντεύω νὰ τὰ χάσω· ἔχω μῆνας νὰ πάθω τοῦτο.

Ἰω. Μὲ τὰ σωστά σας;

Π. Ναὶ μὲ τὰ σωστά μου, καὶ ἀδιακόπως μοῦ τρώγουν τ' αὐτιὰ οἱ χρεωφειλέται μου.

Ἰω. Ἔ, τοῦτο ἦτο ἐπόμενον. Ξεύρεις ὅτι αἱ δυστυχίαι δὲν ἔρχονται μία μία.

Π. Ναὶ, τῳόντι ἡ δυστυχία φαίνεται ὅτι εἶναι πανδρεμένη Κυρία, ἔχουσα πολυμελῆ οἰκογένειαν, ἐὰν πρέπῃ νὰ κρίνω ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπισκέψεων αὐτῆς καὶ τῶν περὶ αὐτήν.

Ἰω. Καὶ δὲν ἠμποροῦμεν τοὐλάχιστον νὰ εὕρωμεν μερικὰ χρήματα μὲ ἐνέχειρον;

Π. Καὶ τί νὰ δώσω εἰς ἐνέχειρον; δὲν ἔχω τίποτε



Ἰω. Ἀλλ' οὐδ' ἐγὼ, ἐκτός τινων κολλάρων.

Π. Νὰ σοῦ 'πῶ ἕνα λόγον, Ἰωάννη;

Ἰω. Γιὰ ν' ἀκούσωμεν.

Π. Δὲν εἶναι κρῖμα νὰ μὴν ἔχωμεν κανένα γέροντα θεῖον εἰς κανένα μέρος τοῦ κόσμου, καὶ νὰ βγῇ σὴν μέσῃ τώρα, καθὼς ἐνίοτε εἰς τὰς κωμῳδίας, καὶ νὰ μᾶς δώσῃ ἕνα σωρὸν χρήματα καὶ τὴν εὐχήν του, καὶ νὰ μᾶς νυμφεύσῃ μὲ κάμμίαν πλουσίαν νεάνιδα;

Ἰω. Καὶ ποιὸς δὲν θέλει νὰ ἔχῃ πλούσιον θεῖον; Πρέπει ὅμως νὰ σ' ἀρήσω, διότι ἀνάγκη νὰ εὕρω τὸ ποσὸν ἐκεῖνο πρὸ τῶν δύο ὡρῶν. Ὑγίαινε.

Π. Ὑγίαινε, σοὶ εὔχομαι καλὴν τύχην.

Ἰω. Ἂς ἐλπίσωμεν. Λάβε θάῤῥος· ἐπανέρχομαι μετ' ὀλίγον.

Ἐξέρχεται ὁ Ἰωάννης.

Π. Ἀκόμη νὰ μὴ λάβω τίποτε δι' ἐκεῖνο τὸ ἄρθρον, τὸ ὁποῖον ἔστειλα εἰς τὴν Πανδώραν πρό τινων ἡμερῶν! Ἂν ἦτο κανένας ἄλλος ἤθελον νὰ τοῦ ἔχουν σταλμένα τὰ χρήματα ἕως τώρα. Ἀλλὰ δὲν γίνεται ἔτσι· πρέπει τοὐλάχιστον νὰ καθήσω νὰ ἐργασθῶ.

(*Πλησιάζει εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἀρχίζει νὰ διευθετῇ τὰ χαρτία του.*) Τοὐλάχιστον καλὰ ποῦ ἔχω ὀλίγον χαρτὶ καὶ μελάνην· ἂν δὲν εἶχον καὶ αὐτὰ τί ἤθελε νὰ γίνῃ τὸ χάλι μου. (*Ἀνατρέπει ἐξ ἀπροσεξίας τὴν μελάνην.*) Ὦ θεὲ τοῦ ἐλέους! πάγει καὶ τὸ χαρτί μου, κατεμουντσαλώθη! Τί θὰ γείνω τώρα; χωρὶς χαρτὶ, χωρὶς χρήματα ν' ἀγοράσω! Σχεδὸν ἀπεράσισα νά... (*Ἀκούεται κρουσμα εἰς τὴν θύραν*) Ἐμπρός.

Εἰσέρχεται ἡ Κυρὰ Μαρούλα.

Κυρ. Μαρ. Κύριέ Ἀνάργυρε, ἦλθα νὰ σοῦ ζητήσω τὸ ἐνοίκιον.

Π. Λυποῦμαι πολὺ, Κυρὰ Μαρούλα, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ σᾶς πληρώσω σήμερον.

Κυρ. Μαρ. Τὰ χρήματά μου θέλω, διότι ἔχω μεγάλην ἀνάγκην.

Π. Χρήματα δὲν ἔχω, Κυρὰ Μαρούλα.

Κυρ. Μαρ. Ἀφοῦ δὲν εἶχες χρήματα, ποῖος σὲ εἶπε νὰ 'νοικιάσῃς τὴν κάμαρά μου.

Π. Ὅταν ἐνοίκιασα τὴν κάμαρά σας εἶχα χρήματα. Ἠξεύρετε ὅτι τοὺς πρώτους ἓξ μῆνας σᾶς ἐπλήρωσα τακτικώτατα.

Κυρ. Μαρ. Ἀλλὰ ἔχετε τρεῖς μῆνας ποῦ δὲν με πληρόνετε.

Π. Ἐντὸς ὀλίγου θὰ λάβω ἕνα σωρὸ χρήματα καὶ σᾶς πληρόνω.

Κυρ Μαρ. Χρειάζομαι τὴν κάμερά μου, Κύριε Ἀνάργυρε, καὶ ἂν δὲν μὲ πληρώσητε σήμερον, πρέπει νὰ τὴν ἀδειάσητε.

Π. Τί ἄδικη ποῦ εἶσθε, Κυρὰ Μαρούλα! Μπορεῖ νὰ μείνῃ κανεὶς 'σὸν δρόμον; Καὶ εἴτε σὲ λόγου σας χρεωστῶ, εἴτε εἰς ἄλλον, δὲν εἶναι ὅλο τὸ ἴδιον;

Κυρ. Μαρ. Διὰ τὴν ἀφεντιά σας εἶναι ὅλο τὸ ἴδιον, ἀλλὰ δι' ἐμένα ὄχι. Ἔτσι λοιπὸν, Κύριε Ἀνάργυρε, νὰ προμηθευθῆτε ἄλλοῦ δωμάτιον.

Π. Ἀλλὰ, Κυρὰ Μαρούλα...

Κυρ. Μαρ. Τί Μαρούλα, καὶ μαρούλια, κύριε, ἂν δὲν ἀδειάσῃς τὴν κάμαρα ὡς τὸ βράδυ, αὔριον θὰ τὴν βρῇς κλειδωμένη, Ἄκουσες;

Ἐξέρχεται ἡ Κυρὰ Μαρούλα.

Π. Ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον δυστυχέστερος ἐμοῦ! Ποῦ εἶναι ἐκείνη ἡ δεκάρα ποῦ εἶχα; Ἀ! νὰ την! Θὰ τὴν ῥίψω διὰ νὰ ἴδω ἂν πρέπει νὰ φονευθῶ ἢ ὄχι· τί μ' ὠφελεῖ νὰ ζήσω; Εἰς τὸ ἑξῆς ποῦ θὰ εὕρω τὴν τύχην μου; Ἂν βγῇ τὸ παράσημον, θὰ φονευθῶ· ἂν βγῇ ὁ ἀριθμὸς δὲν φονεύομαι. (*Ῥίπτει τὴν δεκάραν εἰς τὸν ἀέρα καὶ τὴν ἁρπάζει· ἀλλὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν ἀκούεται κρουσμα εἰς τὴν θύραν*) Ἐμπρός.

Εἰσέρχεται ὑπηρέτης ξενοδοχείου.

Ὑπ. Ἐδῶ εἶναι τὸ δωμάτιον τοῦ Κυρίου Ἀναργύρου;

Π. Μάλιστα, μήπως ἔρχεσαι ἀπὸ τὸ ἀπέναντι ξενοδοχεῖον;

Ὑπ. Μάλιστα, Κύριε.

Π. Ποῦ εἶναι τὸ γεῦμα ποῦ παρήγγειλα;

Ὑ. Κύριε, ὁ ἀφέντης μου λέγει, ὅτι δὲν δύναται νὰ σᾶς στέλλῃ πλέον γεῦμα, ἑωσοῦ πληρώσητε τὸν λογαριασμόν σας.

Π. Πῶς;

Ὑπ. Ὁ ἀφέντης μου λέγει...

Π. Ξέρω τί λέγει ὁ ἀφέντης σου, φύγε ἀπ' ἐδῶ, δὲν ἠμπορῶ νὰ σὲ βλέπω.

Ὑπ. Ὁρισμός σας Κύριε.

Ἐξέρχεται ὁ ὑπηρέτης.

Π. Ὑπῆρξέ ποτε ἄνθρωπος τόσον... Ἀλλὰ τί με μέλει; τί μου χρειάζεται γεῦμα, ἀφοῦ σκοπεύω νὰ φονευθῶ. Ἂς δοκιμάσω πάλιν. Παράσημον θάνατος, ἀριθμὸς ζωή. (*Ῥίπτει πάλιν τὴν δεκάραν, ἀλλὰ πάλιν ἀκούεται κρουσμα εἰς τὴν θύραν.*) Νὰ παρ' ὁ διάβολος γιὰ θύρα! Ἐμπρός.

Εἰσέρχεται ὁ διανομεὺς τοῦ ταχυδρομείου κρατῶν ὀγκώδη ἐπιστολὴν εἰς τὴν χεῖρά του.

Διαν. Εἶσθε ὁ Κύριος Παῦλος Ἀνάργυρος;

Π. Ὅλος κι' ὅλος.

Διαν. Πενῆντα λεπτά.

Π. (*Ἀπλώνων τὴν χεῖρα νὰ λάβῃ τὴν ἐπιστολήν*). Πολὺ καλὰ σᾶς τὰ πληρόνω.

Διαν. Ὄχι, κύριε, διότι μοὶ χρεωστεῖτε ἀκόμη μίαν δραχμήν.

Π. (*Προσφέρων εἰς αὐτὸν τὴν δεκάραν.*) Ἰδοὺ πάρε αὐτὰ τὰ δέκα λεπτὰ εἰς λογαριασμόν.

Διαν. Δὲν κάνει, ἂν δὲν μοῦ πληρώσῃς καὶ τὰ ἐπίλοιπα σαράντα λεπτά.

Π. (*Κατ' ἰδίαν*). Ἡ ἐπιστολὴ εἶναι μεγάλη, καὶ δὲν εἶναι παράξενον νὰ περιέχῃ καμμίαν συναλλαγματικήν. (*Τραγῳδῶν*) Κύριε, πρέπει νὰ μοῦ δώσῃς τὴν ἐπιστολήν.

Διαν. Ἐπιστολὴν δὲν λαμβάνετε, ἂν δὲν πληρώσητε τὰ σαράντα λεπτά.

Π. (*Ἀνακουμβόνει τὰ μανίκια τοῦ φορέματός του*). Τὴν ἐπιστολὴν σοῦ λέγω

Διαν. Αὔριον ἔρχομαι, καὶ σοῦ τὴν φέρω (*διευθυνόμενος πρὸς τὴν θύραν*).

Π. (*Ἁρπάζει αὐτὸν ἐκ τῆς οὐρᾶς*). Στάσου, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη περιέχει χρήματα. Ἄφες με νὰ τὴν ἀνοίξω καὶ σὲ πληρόνω.

Διαν. Ἀδύνατον.

Π. Δὲν θέλεις ἔ; λοιπὸν ἐγὼ τὴν παίρνω.

Ὁ Παῦλος καὶ ὁ διονομεὺς: παλαίουσιν· ἡ ἐπιστολὴ πίπτει ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διανομέως, καὶ ὁ Παῦλος ἁρπάζει αὐτὴν θριαμβευτικῶς.

Διαν. Ἔννοια σοῦ, Κύριε Ἀνάργυρε, τώρα πηγαίνω καὶ σὲ καταμηνύω ὡς κλέπτην τοῦ βασιλικοῦ ταχυδρομείου.

Ἐξέρχεται ὁ διανομεύς.

Π. Κακοῦργε, νὰ χαθῇς!... Νὰ μὴ μ' ἀφήσῃ τὴν ἐπιστολὴν χωρὶς νὰ πληρωθῇ· ἀλλὰ τοῦ τὴν ἔρθιασα αὐτὴν τὴν φοράν. Νὰ ἰδοῦμεν τώρα τὸ περιεχόμενον.

(*Ἀρχίζει νὰ ἀνοίγει τὴν ἐπιστολήν.*) Εἶμαι βέβαιος ὅτι περιέχει χρήματα. Πιθανὸν κανὲν χαρτονόμισμα ἀπὸ τὴν Πανδώραν. Οὐαί! τί εἶναι τοῦτο. Αἱ πρὸς τὴν Ἀσπασίαν ἐπιστολαί μου!... Τί σημαίνει τοῦτος... Ἰδοὺ καὶ μία ἐπιστολή, ἥτις πιθανὸν νὰ μᾶς τὸ ἐξηγήσῃ. (*Ἡ ἐπιστολὴ περιείχε φάκελλον ἐπιστολῶν τὰς ὁποίας κρατεῖ εἰς τὴν χεῖρά του, καὶ ἀνοίγει μίαν.*)

« Κύριε,

« Δεχθῆτε παρακαλῶ τὰς ἐπιστολάς, τὰς ὁποίας κατὰ καιροὺς ἐγράψατε πρὸς τὴν θυγατέρα μου Ἀσπασίαν. Θέλετε δὲ ὑποχρεώσει τὰ μέγιστα ἐμέ τε καὶ τοὺς περὶ ἐμέ, ἐὰν παύσητε νὰ τῇ γράφετε τοῦ λοιποῦ. *Ὁ Ὑμέτερος.*

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΙΛΟΣΤΟΡΓΙΔΗΣ

Νά ἐπιστολὴ εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις! Ὦ! ἄστατη, ἄστατη Ἀσπασία! Ἔπρεπε κάλλιον νὰ ὀνομάζεσαι Ἀστασία. Λοιπόν, μὲ ἀρνεῖσαι διὰ παντός. Ἀλλ' ἐγὼ· ποῦ εἶναι ἡ δεκάρα; Παράσημον θανάτος, ἀριθμὸς ζωή. Ὦ, διάβολε! τί ἔγεινε καὶ δὲν τὴν εὑρίσκω! Ἀ! ἐνθυμοῦμαι τώρα ἐκεῖνος ὁ ἀχρεῖος ὁ διανομεὺς τὴν ἐπῆρε, καὶ δὲν μοὶ μένει πλέον οὐδ' ἡ παρηγορία τοῦ νὰ ῥίψω κλῆρον περὶ ζωῆς ἢ θανάτου (*Ἀκούεται κρουσμα εἰς τὴν θύραν.*) Ἐμπρός.

Εἰσέρχεται ὁ Κύριος Σιμωνίδης.

Σ. Ὀνομάζεσθε Ἀνάργυρος... Κύριος Παῦλος Ἀνάργυρος;

Π. Εἰς μάτην ἤλθετε, δὲν ἔχω χρήματα.

Σ. (*μειδιῶν*) Ἀλλά...

Π. Σᾶς λέγω εἰς μάτην ἤλθετε.

Σ. Ἀλλά, φίλε μου...

Π. Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς πληρώσω· οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος.

Σ. Ἀλλὰ δὲν ζητῶ...

Π. Εἶσθε ὁ ὀχληρότατος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου. Τί τὸ ὄφελος νὰ μὲ ζαλίζετε ἔτσι; Σᾶς πληρόνω, ὅταν λάβω χρήματα.

Σ. Θὰ μ' ἀκούσετε ἢ ὄχι;

Π. Σᾶς ἀκούω, ἀλλὰ τὸν καιρόν σας χάνετε, διότι δὲν ἔχω χρήματα.

Σ. Χρήματα δὲν θέλω.

Π. Καὶ πῶς δὲν μοῦ τὸ λέγετε; Λοιπὸν καλῶς ὁρίσετε· χαίρω ὁποῦ σᾶς βλέπω (*Λαμβάνων τὴν χεῖρά του*)

Σ. Ἐλπίζω ὅτι ὁ ἐρχομός μου δὲν θὰ σᾶς δυσαρεστήσῃ.

Π. Ὄχι βέβαια, τοὐλάχιστον χάριν ποικιλίας.

Σ. Ἔρχομαι ἀπὸ τὸν Κύριον Ἠλιάδην, τὸν ὁποῖον γνωρίζετε βέβαια.

Π. Λοιπὸν ἤλθετε νὰ ζητήσητε τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα τοῦ χρεωστῶ;

Σ. Ἀπεναντίας ἦλθα νὰ σᾶς προσφέρω θέσιν ἐκ μέρους τῆς κυβερνήσεως.

Π. Στὸ θεό σου! ἀλήθεια;

Σ. Ὁ Κύριος Ἠλιάδης τοσοῦτον ἐκτιμᾷ τὰ προτερήματά σας, ὥστε κατώρθωσε νὰ διορισθῆτε γραμματεὺς τοῦ πρέσβεως τῆς Ἑλλάδος εἰς Ἀβυσσηνίαν.

Π. (*περιχαρής*) Ὦ! φίλτατε...

Σ. Τὴν δέχεσθε;

Π. Καὶ ἀμφιβάλλετε;

Ὁ Ἰωάννης Θωμόγλου χύνει τὴν κεφαλήν του ἀπὸ τὴν θύραν.

Ἰω. Ἠμπορῶ νὰ εἰσέλθω;

Π. Βέβαια, ὁρίστε.

Ἰω. (*εἰσερχόμενος*). Ἐπέτυχα τέλος πάντων. Ὁ Κύριος Σταθόπουλος μοῦ ἐδάνεισε τὰς δέκα δραχμὰς ὅπου ἐζήτουν καὶ μοὶ ἔδωκε τὸ γραμμάτιον τοῦτο δι' ὑμᾶς. (*ἐγχειρίζων αὐτῷ γραμμάτιον*) Ἔλειπεν εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ μόλις ἐπέστρεψε σήμερον τὸ πρωΐ.

Π. Ζητῶ συγγνώμην Κύριε... Κύριεσε...

Σ. Σιμωνίδη. Τίποτε· κάμετε τὸ ἔργον σας.

Π. (*Ἀνοίγει τὸ γραμμάτιον*). Εὖγε Κύριε Σταθόπουλε! μοὶ ᾖλλει ἑκατὸν δραχμὰς καὶ ζητεῖ συγγνώμην διότι δὲν μοὶ τὰς ἔστειλε πρωτήτερα. Ὁμολογητέον ὅτι ὁ Κύριος Σταθόπουλος εἶναι ἕνας τζέντελμαν.

Ἰων. Ναὶ, μὰ τὴν ἀλήθειαν!

Π. Ἡ τύχη ἐγύρισε φύλλον, Ἰωάννη μου, ὁ Κύριος Σιμωνίδης μοὶ προσφέρει ὑπαλληλίαν.

Ἰω. Μπράβο! σᾶς συγχαίρω.

Σ. Ἐλπίζω ὅτι ἡ θέσις τὴν ὁποίαν σᾶς προτείνω σᾶς εἶναι εὐάρεστος.

*Ἀκούεται κρουσμα εἰς τὴν θύραν.*

Π. Ἐμπρός.

Εἰσέρχεται ἡ Κυρὰ Μαρούλα.

Κυρ. Μαρ. Ἂν ἀγαπᾶτε, Κύριε Ἀνάργυρε...

Π. Ἠξεύρω τί θέλετε· θέλετε νὰ σᾶς πληρώσω.

Κυρ. Μαρ. Ὅπως ἀγαπᾶτε· ἀλλ' ἰδοὺ ἕνα γράμμα

Τῷ ἐγχειρίζει τὴν ἐπιστολήν.

Π. Καὶ ἄλλο γράμμα! αὐτὸς δὰ θὰ ἦναι χρεωφειλέτης. (*Ἀνοίγει τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀναγινώσκει.*) Εὖγε! Κυρὰ Μαρούλα, ἄφες με νὰ σ' ἀγγαλιάσω. (*Προσπαθεῖ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν Κυρὰν*



*Μαρούλαν, ἥτις ἀποκρούει αὐτόν.*) Δὲν μὲ συγχαίρεις, Ἰωάννη; Κύριε Σιμωνίδη, τὸ ποδαρικό σου ἦτον καλορρίζικον. (*Δεξιοῦται ἀμφοτέρους διὰ σφοδροῦ τινάγματος τῆς χειρός*)

Ἰω. Καλὲ ἄνθρωπε τί ἔπαθες;

Π. Ἡ Πανδώρα ἐδέχη τὸ μυθιστόρημά μου, καὶ μοὶ στέλλει γραμμάτιον πεντακοσίων δραχμῶν. Ζήτω ὁ Δραγούμης! Εἴθε ἐντὸς ὀλίγου νὰ τὸν μιμηθῇ καὶ ὁ συντάκτης τοῦ Φιλοκάλου καὶ νὰ μοὶ στείλῃ τὰς διακοσίας δραχμὰς, ὁποῦ μοὶ χρεωστεῖ διὰ τὰ *Θεοφράστεια* ποῦ τοῦ ἔγραψα.

Σ. Φαίνεσθε τυχηρὸς, Κύριε Ἀνάργυρε.

Π. Τυχηρός! ναί· τυχηρὸς τῷ ὄντι, ἐνῷ σήμερον τὸ πρωΐ ἤμην ὁ ἀθλιέστατος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, τώρα εἶμαι ὁ εὐτυχέστατος. Καὶ ἐνθυμοῦμαι τὴν παλαιὰν ἐκείνην παροιμίαν, ἡ ὁποία λέγει· ὅταν.. πῶς λέγει; ἐνθυμεῖσθε; διότι τὴν ἐλησμόνησα ἐγώ.

Ἰω.. Σταθῆτε νὰ δῶ· νομίζω ὅτι τὴν ἐνθυμοῦμαι... ὅταν... ἄ! τὴν ἐλησμόνησα.

Π. Τὴν ἠξεύρετε ὑμεῖς, Κύριε Σιμωνίδη;

Κ. Σ. Ὄχι δὲν τὴν γνωρίζω.

Π. Τὴν ἠξεύρεις Κυρὰ Μαρούλα;

Κ. Μ Ὄχι, Κύριε Ἀνάργυρε, εἶναι τόσος καιρὸς ἀφοῦ ἔπαυσα νὰ πηγαίνω 'ςτὸ δάσκαλο, ὥστε δὲν τὴν ἐνθυμοῦμαι.

Π. Τί νὰ κάμωμεν λοιπόν; κανεὶς μας δὲν τὴν ἐνθυμεῖται. Ἀ! ἰδοὺ τί πρέπει νὰ γίνῃ (*στραφεὶς πρὸς τοὺς θεατάς.*) Ἂς ἀφήσωμεν τὴν παροιμίαν ταύτην εἰς τοὺς Κυρίους καὶ τὰς Κυρίας ταύτας, καὶ ὅταν πάλιν λάβωμεν τὴν τιμὴν νὰ τοὺς ἴδωμεν, παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς τὴν εἴπωσιν ἂν τὴν ἐνθυμηθῶσι.

Πίπτει τὸ καταπέτασμα τῆς σκηνῆς.

ΒΑΛΕΡΙΑ ΜΕΣΣΑΛΙΝΑ.

Φυσικῷ τῷ λόγῳ πρὸς τέρψιν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν καὶ αὐτὰς τοῦ Ἀνύτου καὶ Μελίττου ἢ καὶ τοῦ Κατιρτζῆ Γιάννη τὰς εἰκόνας ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ εὕρωμεν, ἠθέλομεν περιεργίας χάριν δημοσιεύσει αὐτάς. Ἐλπίζομεν ὅθεν ὅτι δὲν θέλει τοῖς φανεῖ παράδοξον τὸ νὰ ἴδωσι τὴν εἰκόνα γυναικὸς περιφήμου διὰ τὴν φαυλότητα τοῦ βίου της.

Ἡ Βαλερία Μεσσαλίνα ἡ πρώτη σύζυγος τοῦ Αὐτοκράτορος Κλαυδίου, ἠτίμασε τὸν θρόνον αὐτοῦ διὰ τῆς ἀχαλινώτου καὶ ἀηδοῦς ἀκρασίας αὐτῆς. Ἡ σκληρότης ἐξισοῦτο πρὸς τὴν ἀκολασίαν αὐτῆς. Μετὰ μακρὰν σειρὰν ἐγκλημάτων, ὑπανδρεύθη ἀναφανδὸν νέον πατρίκιον ὀνομαζόμενον Σίλιον, ἐν καιρῷ τῆς ἀπουσίας τοῦ αὐτοκράτορος, ὅστις εἶχεν ἀπέλθει εἰς Ὀσίαν. Νάρκισσος ὁ ἀπελεύθερος τοῦ Κλαυδίου ὑπῆρξεν ὁμόνος ὅστις ἐτόλμησε νὰ ἀναγγείλῃ τοῦτο εἰς τὸν Κλαύδιον, καὶ ὅτε διήγειραν τὴν νοθρὰν ἀγανάκτησιν τοῦ αὐτοκρατορικοῦ κυρίου του, ἔφερεν αὐτὸν εἰς τὴν Ῥώμην Ἡ ἄφιξις τοῦ

Κλαυδίου διεσκέδασεν ἐν μιᾷ στιγμῇ πάντας τοὺς περὶ τὴν Μεσσαλίναν. Καί τοι ὅμως ἐγκαταλελειμμένη τοιουτοτρόπως ἀπεφάσισε νὰ ἀψηφίσῃ τὴν θύελλαν, καὶ ἔστειλε νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος ἀκρόασιν. Ὁ Νάρκισσος ὅμως φοβούμενος τὸ ἀποτέλεσμα τῆς παρουσίας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ ἀσθενοῦς πνεύματος τοῦ συζύγου της, ἐξέδωκε διαταγὴν ὡς ἐκ τοῦ αὐτοκράτορος προερχομένην διὰ τὴν ἄμεσον τιμωρίαν της. Ἡ διαταγὴ εὗρεν αὐτὴν εἰς τοὺς ἀγροὺς τοῦ Λουκούλλου. Ἀπεφάσισε νὰ αὐτοχειριασθῇ, ἀλλὰ μὴ τολμήσασα ἐθανατώθη ὑπὸ τῶν δημάρχων, οἵτινες προσεκλήθησαν ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ.

## ΕΛΕΓΕΙΟΝ

### ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΑΝΑΤΟΝ ΤΟΥ ΠΟΛΥΚΛΑΥΣΤΟΥ ΦΙΛΟΥ ΜΟΥ ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΞΕΝΟΥ.

1.

Περίλυπος ἐνεθυμήθην
Πάσχοντα φίλον μου ἀπόντα,
Εἰς δάκρυα συνεκινήθην
Ἐνθυμηθεὶς τὸν Ξενοφῶντα.

2.

Ἑσπέρας ἦν κ' ἐλογιζόμην
Βλέπων τὰ ἄστρα, τὴν σελήνην
Κ' ἐν διανοίᾳ ἐφερόμην
Παρὰ τοῦ φίλου μου τὴν κλίνην.

3.

Τὸ ἄλλοτε γλυκύ του βλέμμα
Πνοὴ θανάτου ἐξησθένει
Ἐμηδενίζετο ἠρέμα
Ὡς ἡ λαμπὰς ἡ σβεννυμένη.

4.

Μήτηρ φιλόστοργος θρηνοῦσα
Τὸ πᾶν, τὸ πᾶν ἤθελε δώσει
Ἐκ τοῦ θανάτου προσπαθοῦσα
Τὸν φίλτατον υἱόν νὰ σώσῃ.

5.

Ἐν ᾧ τοιαῦτα εἰκονίζει
Ἡ θυμαλγής μου φαντασία
Ἡ αὔρα μὲ ἀποκοιμίζει
Κ' ἐπέρχεταί μοι ὀπτασία.

6.

Λευκὰ ὁ φίλος ἐνδυμένος
Μὲ στέφανον ἀκτινοβόλον
Ὡς ἄγγελος χαριτωμένος
Ἀφίνει τ' οὐρανοῦ τὸν θόλον.

7.

Προσέρχεται μὲ βλέμμα θεῖον
Καὶ λέγει, σὰς ἐνώπιόν μου·
« Κατέλιπον τὸν φροῦδον βίον
Καὶ ἀπηλλάγην τῶν δεινῶν μου.

8.

Πληγὴ εἰσέδυ σπλαγχνοβόρος
Ἐντὸς τῆς νέας μου καρδίας
Ἐπὶ τάφον μ' ἔβαλον ἀώρως
Τὰ βέλη τῆς συκοφαντίας.

9.

Εἰς μέλαν τῶν κακῶν βιβλίον
Τὼνόματα εἶναι γραμμένα
Τῶν τοῦ πατρὸς κ' ἐμοῦ δημίων
Παρὰ Θεοῦ κατηραμένα.

10.

Ἀλλ' ὁ Θεὸς πάντας φωτίζει
Καὶ ἤδη ἕκαστος Σμυρναῖος
Καὶ Ἕλλην ἕκαστος γνωρίζει
Καὶ συμπονεῖ ἡμᾶς γενναίως.

11.

Αὐτὰ εἰπὲ εἰς τοὺς γονεῖς μου
Καὶ ὅτι ἂν με ἀγαπῶσι
Πρὸς τούτους μόνη δέησίς μου
Εἶναι νὰ παρηγορηθῶσι.

12.

Καὶ ἡ σκιὰ ταῦτα εἰποῦσα
Ἀπέπτη πάλιν ἡ ἁγία
Καὶ εἰς τὸν Πλάστην ἀπελθοῦσα
Θὰ ζῇ ἀεὶ τρισμακαρία.

---

## Ο ΙΟΥΔΑΙΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΕΡΙΗΓΗΤΗΣ.

Πρὸς πονηρὸν Ἰουδαῖον προσφέροντα ἑαυτὸν ὡς διερμηνέα, εἶπεν Εὐρωπαῖος περιηγητής.

—« Σὲ δέχομαι ὡς διερμηνέα μου, ἀλλὰ δὲν μὲ λανθάνει ὅτι σεῖς οἱ Ἑβραῖοι εἶσθε διαβολάνθρωποι, ὕπουλοι, ἀπατεῶνες, ψεῦσται, κλέπται καί. . . .

Διακόψας δὲ τὸν ῥαγδαῖον ὑετὸν τῶν εὐγενῶν τίτλων, δι' ὧν ἔλουεν τὸ ἐπίσημον πρόσωπον τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἰούδα·

—« Πρόσεχε λοιπὸν καλὰ, ἐπρόσθεσεν, εἰς ὅσας ἀγορὰς τυχὸν θὰ κάμω καὶ εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πρὸς ἐμὲ ὑπηρεσίαν σου, πρόσεχε λέγω, νὰ μὴ μοὶ εἴπῃς ψευτιαῖς, γιατί. . . . . .

Προλαβὼν δὲ ὁ Ἰουδαῖος τὴν ἐκσφενδόνησιν τῶν κατ' αὐτοῦ ἀπειλῶν, καὶ πονηρῶς μειδιῶν καὶ ξύων τὴν κεφαλήν του,

—« Ὀμνύω, εἶπεν, εἰς τὸν Μωϋσῆν ὡς γνήσιος αὐτοῦ ἀπόγονος, ὅτι ἂν μὲ δεχθῆτε ὡς ὑπηρέτην τῶν διαταγῶν τας, καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν νὰ μὴ σᾶς εἴπω μηδὲ τὸ χιλιοστημόριον τῶν ψευτιῶν, ὅσας ἐπανελθόντες εἰς τὴν φίλην πατρίδα σας θέλετε ἀφήσει νὰ ἐκφύγωσι τὸ ἔρκος τῶν εὐγενῶν ὀδόντων σας, ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν ἡμερολογίων, ὁδοιπορικῶν ἀναμνήσεων καὶ παντὸς ἄλλου ἔχοντος σχέσιν μὲ τὰς περιηγήσεις τῆς ὑμετέρας ἐντιμότητος !

---



ρωτα... ἢ ἴσως ὁ ἔρως μᾶς διδάσκει τὴν αἰδώ !... Εἶναι τοῦ διαβόλου σκαλίσματα.

Ἐπλησίασεν εἰς τὸν Ῥοδοάμ. καὶ ἔρριψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον ἐκράτει εἰς τὴν χεῖρα.

—Ἰδού! εἶπε· ἀπομιμήσου αὐτὴν τὴν ὑπογραφήν. Θὰ τὴν μεταχειρισθῶμεν, ὅταν χρειασθῇ, καὶ ἡ Ὑψηλότης Του δὲν θὰ κερδίσῃ τίποτε... Πρόσεξε νὰ μὴ χαλάσῃς τὸ γραμμάτιον, ἄρχον ἄλαλε !... ἐὰν μείνῃ ἓν ἴχνος θὰ σοῦ σπάσω τὸ κρανίον μὲ μιὰ ῥαβδιά.

Ὁ Ῥοδοὰμ ἔλαβε τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον ἦτο ὁμολογία τοῦ πρίγκηπος Δημητρίου Τολστόη,—ἡ συμφωνηθεῖσα τιμὴ διὰ τὴν πώλησίν μου, μυλόρδε,—καὶ ἤρχισε νὰ πλαγογραφήσῃ τὴν ὑπογραφήν.

Ὁ πατήρ μου ἐπανέλαβε τὸν περίπατόν του καὶ τὴν μονολογίαν του.

—Καὶ ἂν ἦτο μόνον τοῦτο! ἔλεγεν, ἐνῷ ηὔξανεν ἡ ὀργή του—εἴκοσι χιλιάδας ῥούβλια ἠμπορῶ νὰ τὰ εὕρω πάλιν... ἀλλ' ὅ,τι ἔκαμεν ἅπαξ ἠμπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ πάλιν, καὶ ὅλαι αἱ ἐλπίδες, τὰς ὁποίας εἶχον εἰς αὐτὴν, θὰ διαλυθῶσιν ὡς καπνός... Τὸ ἀχρεῖον κοράσιον!... ἐὰν δὲν ἐνδώσῃ εἰς τὰς διαταγάς μου, πῶς νὰ δεσπόζω ἐπὶ τοῦ κόμητος! Ποίαν δύναμιν θὰ ἔχωσιν αἱ ἀπειλαί μου, ἐὰν δὲν μὲ ὑποστηρίζῃ ἡ ἀτιμία της;... δηλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ κόσμος ὀνομάζει ἀτιμίαν·—ὑπὸ τῆς φανερᾶς καὶ δημοσίας ἀτιμίας της, καὶ δυναμένης νὰ καταστῇ γνωστὴ τοῖς πᾶσιν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν.

Τί ἠδύναντο νὰ σημαίνωσιν οἱ παράδοξοι οὗτοι λόγοι, μυλόρδε;... Ὁ Ἰσμαὴλ εἶχε προφανῶς ἄλλον σκοπὸν ἔτι προσφιλέστερον τῆς ἁπλῆς ἐμπορίας τῆς νεότητός μου. Ἐνυπῆρχεν εἰς τοὺς λόγους τούτους σκευωρία τῆς ὁποίας ὅλοι οἱ σκοποὶ μὲ διαφεύγουσι συγχρόνως... Ὑμεῖς, ὁ ὁποῖος γνωρίζετε τὸν κόσμον, ὦ Βρίαν, μαντεύετε τὸ μυστήριον τοῦ Ἰσμαήλ;

Ὁ Λάνσεχερ ἐστάθη ὀλίγον πρὶν ἀποκριθῇ.

—Εὑρίσκομαι εἰς ἀμηχανίαν κυρία μου, εἶπε τέλος πάντων, βεβαίως ὁ ἄνθρωπος οὗτος, τὸν ὁποῖον ὀνομάζετε πατέρα σας, ἦτο ἱκανὸς νὰ πράξῃ τὸ πᾶν, καὶ τὸ πνεῦμά του ἐβοήθει θαυμασίως τοὺς καταχθονίους σκοπούς του... Συμπεραίνω μήπως... ἀλλὰ τοῦτο εἶναι ἀόριστος ὑποψία, τὴν ὁποίαν οὐδὲν δύναται νὰ δικαιολογήσῃ, ἐκτὸς τοῦ σέμματος τοῦ κόμητος τὸ ὁποῖον εἶναι ἐγκεχαραγμένον ἐπὶ τοῦ ἐγκολπίου σας... Τὸ μόνον περὶ τοῦ ὁποίου εἶμαι βέβαιος, μυλαίδη, διότι ἡ καρδία μου καὶ τὸ λογικόν μου συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τοῦτο, εἶναι ὅτι ὁ Ἰουδαῖος Ἰσμαὴλ δὲν ἦτο πατήρ σας.

Ἡ ὡραία κόρη ἐκίνησε θλιβερῶς τὴν κεφαλήν της.

—Δὲν ἠξεύρω, ἂν πρέπῃ νὰ εἴπω: Εἴθε! μυλόρδε, ἀπεκρίθη. Ὁ Ἰσμαὴλ μοὶ ἐπροξένησε μεγάλην βλάβην, καὶ πολλὰ αἰσχρὰ ἐγκλήματα ἐπιβαρύνουσι τὴν μνήμην του, ἀλλ' ἡ οἰκία του ἦτο ἐπὶ τοσοῦτον τὸ ἄσυλόν μου!... Ἔπειτα δὲ ὅσον ἔνοχος καὶ ἂν ἦναι πατήρ τις, εἶναι μέγα ἔγκλημα νὰ ἀπαρνηθῇ τις τὴν μνήμην του!...

Ἐξηκολούθησεν ἐπί τινα λεπτὰ ἔτι νὰ συνδιαλέγηται περὶ πραγμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἠδυνάμην νὰ ἐννοήσω ὁλοτελῶς. Ὡμίλει περὶ λόρδου τινὸς βαθυπλούτου, ὅστις ἤθελεν ἀπομακρύνει ἀπ' αὐτοῦ τὸ ὄνειδος ἐπὶ οἱαδήποτε τιμῇ, καὶ ὅστις ἤθελε παραχωρήσει τὸ ἥμισυ τῆς περιουσίας του, ἵνα μὴ ἴδῃ τὸ οἰκόσημόν του μεμολυσμένον ὑπὸ τῆς ἀτιμίας.

—Καὶ δὲν ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τοῦ λόρδου τούτου, κυρία μου; διέκοψεν ὁ Λάνσεχερ.

—Ὄχι, μυλόρδε... τὸν ὠνόμαζε κόμητα... Ἴσως ὅμως τὸν διέφυγον λέξεις τινὲς, αἵτινες ἤθελον δώσει εἰς πάντα ἄλλον ἐκτὸς ἐμοῦ νὰ ἐννοήσῃ τὴν ἰδέαν του, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἐνόουν, καὶ ἡ φρικώδης σκηνὴ, ἥτις ἠκολούθησε διετάραξε τὰς ἀναμνήσεις μου...

—Ποῦ εἶσαι ἄρχον Ἄλαλε; ἠρώτησεν αἴφνης ἀποταθεὶς πρὸς τὸν Ῥοδοάμ;

Ἠσθάνθην τὴν ἕδραν τοῦ δυσχοῦς τούτου τρέμουσαν ἐπ' ἐμοῦ, καὶ ἐφοβήθην, διότι ἐνόησα ὅτι εἶχε κάμει σφάλματα.

Ὁ πατήρ μου ἔλαβε τὸ χαρτίον, τὸ ὁποῖον ὁ Ῥοδοὰμ ἐδίσταζε νὰ τῷ δώσῃ, καὶ ἐξέπεμψε πάραυτα φωνὴν λύσσης.

—Κακοῦργε! ἀνεβόησε· κατηραμένον κτῆνος! σοῦ εἶπα νὰ προσέξῃς!... Ἀ! ταύτην τὴν φορὰν θὰ πληρώσῃς ὅλα τὰ χρέη σου!

Ἰδοὺ τί συνέβη, μυλόρδε. Ὁ Ῥῶσσος εἰς τὸν ὁποῖον ὁ πατήρ μου εἶχε κάμει τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν ἠξεύρετε, εἶχε δώσει ἐκ προκαταβολῆς εἴκοσι χιλιάδας ῥουβλίων νομίζων ὅτι δὲν ἐπλήρονε πολὺ ἀκριβὰ τὴν δόξαν τοῦ νὰ καταβάλῃ τοὺς ἐν τῇ χρυσῇ Λέσχῃ ἀντιπάλους του, ἀποκτῶν πρῶτος τὴν περίφημον ἐκείνην Σειρῆνα. Ἤτο, ὡς βλέπετε, ἔρως ἐξ ἐμπιστοσύνης, φαντασία κενόδοξος, διότι ποτὲ δὲν μὲ εἶχεν ἰδεῖ. Ὅτε ὁ πατήρ μου βιασθεὶς ὑπὸ τῆς φυγῆς μου νὰ παραβῇ τὴν ὑπόσχεσίν του, ὡμολόγησεν αὐτῷ τὴν σύγχισίν του, ὁ Ῥῶσσος ἀπῄτησε τὴν ἀπόδοσιν τῶν χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ὁ πατήρ μου ὠφελούμενος ἐκ τῶν ὀλίγων ὡρῶν τῆς προθεσμίας, τὴν ὁποίαν τῷ παρεχώρουν αἱ συμφωνίαι, ἔσπευσε νὰ διατάξῃ τὸν Ῥοδοὰμ νὰ πλαστογραφήσῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ εὐπόρου ξένου, διὰ νὰ τὴν μεταχειρισθῇ βεβαίως ἐν ἀναγκαίᾳ περιπτώσει.—Ἀλλ' ὁ Ῥοδοὰμ δὲν εἶχε πλέον τὴν ἀταραξίαν του. Ἀντὶ νὰ λάβῃ κέρδος διὰ νὰ διαζήσῃ, μετεχειρίσθη εἶδος γλυφίδος, ἥτις ἔκοψε τὸ χαρτίον πανταχοῦ ὅθεν διέθη, καὶ οὕτω τὸ γραμμάτιον τὸ ὁποῖον ἐνεχείρισεν εἰς τὸν πατέρα μου ἦτο τρυπημένον ὡς κόσκινον. Πῶς λοιπὸν νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν πρίγκηπα χαρτίον φέρον τοσοῦτον προσφιλεῖς καὶ ἀνεξαλείπτους ἀποδείξεις ἀπάτης;

Ὁ πατήρ μου ὠργίζετο διὰ μηδαμινὰ πράγματα, μυλόρδε. Ἡ ἐλαχίστη αἰτία ἐξῆπτε τὴν ἀχαλίνωτον ἐρεθιστικότητα τοῦ χαρακτῆρός του. Ἡ-

δὴ τὰ πάντα συνέτεινον νὰ φέρωσι τὴν λύσσαν του εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμόν· ἡ φυγή μου, αἱ ἀπολεσθεῖσαι ἐλπίδες του, ὁ κίνδυνος εἰς τὸν ὁποῖον ἐξέθετεν αὐτὸν τὸ σφάλμα τοῦ Ῥοβοάμ...

Δὲν ἦτο λοιπὸν πλέον ἄνθρωπος. Οἱ αἱματόεντες ὀφθαλμοί του ἐστρέφοντο σπασμῳδῶς εἰς τὰς ὑπὲρ τὸ δέον διατεταμένας κόγχας αὐτῶν. Οἱ μῦς τοῦ προσώπου του συνεκινοῦντο ὑπὸ σφοδρῶν σπασμῶν. Τὸ γένειόν του ἐκινήθη, ὡσανεὶ πνοὴ ἀνέμου διῆλθε διὰ τῶν ἀνυψωμένων βοστρύχων του. Τὰ χείλη του ἠνοίγοντο, ἐκλείοντο πάλιν, καὶ ἐδείκνυον τοὺς συνεσφιγμένους ὀδόντας του, οἵτινες ἐκινοῦντο τρύζοντες.

Δὲν τὸν εἶχον ἰδεῖ εἰσέτι εἰς τοιαύτην κατάστασιν, καὶ ἐσκέφθην ἀμέσως ὅτι ὁ Ῥοβοὰμ ἔμελλε ν' ἀποθάνῃ.

Ὁ δυστυχὴς ἄλαλος προσβληθεὶς ὑπὸ τρομερᾶς ἀτονίας οὐδ' ἔτρεμε πλέον. Αἱ σταγῶνες τοῦ ψυχροῦ ἱδρῶτος, αἵτινες κατέῤῥεον ἄφθονοι ἐπὶ τῶν κροτάφων του, ἐδείκνυον μόναι ὅτι ὑπῆρχεν εἰσέτι ἐν αὐτῷ ζωή.

Ὁ πατήρ μου ἀφοῦ ἐγάθη λεπτά τινα πρὸ τοῦ θύματός του, ὡσανεὶ ἤθελε νὰ τὸ κατασχίσῃ διὰ τῶν ἰδίων χειρῶν του, ἐῤῥίφθη δι' ἑνὸς πηδήματος πρὸς τὸ ὅπλοστάσιόν του, καὶ ἐξέλεξε τὴν παχυτάτην καὶ βαρυτάτην μολυβδοκέφαλον ῥάβδον.

Ἰσθάνθην ἀσθενῶς τρέμουσαν τὴν ἕδραν τοῦ Ῥοβοὰμ, ὅστις ὅμως δὲν ἐκινήθη.

Ὁ πατήρ μου ἐπανῆλθε πρὸς αὐτὸν μὲ βήματα βραδέα. Ἐφαίνετο ὅτι ἐζήτει μακρόθεν μὲ ὡμὴν χαρὰν τὸ μέρος ὅπου ἤθελε κτυπήσει κατὰ πρῶτον.

Ἔκλεισα τοὺς ὀφθαλμούς, μυλόρδε, ὡς ἐκείνην τὴν νύκτα, καθ' ἣν ὁ Ἰσμαὴλ εἶχε δείρει τὸν Ῥοβοὰμ μὲ τὴν ῥάβδον τοῦ γέροντος Ἰουδαίου Ἐλιέζερ.—Ἀλλ' ἐνταῦθα δὲν ὑπῆρχε τρόπος νὰ διαφύγω τὴν ῥρίκην τῆς σκηνῆς ταύτης.

Εἰς τὸ πρῶτον κτύπημα, τὸ ὁποῖον κατέφερεν ὁ Ἰσμαὴλ, ἡ ἕδρα τοῦ Ῥοβοὰμ ἀνεπήδησεν. Ὄχι μόνον ἤκουσα τὸν μόλυβδον πίπτοντα βαρέως ἐπὶ τῆς σαρκὸς τοῦ πάσχοντος, ἀλλ' ἠσθάνθην τὴν πληγὴν ἑκάστου κτυπήματος.—Μοὶ ἐφαίνετο, μυλόρδε, ὅτι ἐσφυρηλάτουν τὴν καρδίαν μου. Ἔπασχον... δὲν δύναμαι νὰ σᾶς εἴπω πόσον ἔπασχον!

Ἤκουσα, καὶ ἠσθάνθην οὕτω τρία κτυπήματα, τὰ ὁποῖα κατέφερε μανιωδῶς.—Ἔπειτα τὸ ξύλον τῆς ἕδρας μὲ ὤθησε σφοδρῶς. Δύο ἄγριοι ὀλολυγμοὶ διῆλθον ἐνταυτῷ διὰ τῶν ὤτων μου καὶ ἠνέῳξα ἀκουσίως τοὺς ὀφθαλμούς.

Ὦ Ῥοβοὰμ δὲν ἦτο πλέον πλησίον μου.—Ἡ σφοδρότης τῆς ὀδύνης, ἡ βεβαιότης του, ὅτι ἔμελλε νὰ ἀποθάνῃ ὑπὸ τὰς ἐπανειλημμένας πληγὰς τοῦ Ἰσμαὴλ, ἴσως δὲ καὶ ἡ ἐπιθυμία του τοῦ νὰ μὲ ὑπερασπισθῇ, ἅπαντα ταῦτα εἶχον γαλβανίσει τὴν ἀπαθῆ ὑποταγὴν τοῦ δυστυχοῦς δούλου. Ἀνέῳξα τοσούτῳ τρομερώτερος ὅσῳ πλείονα χρόνον ἡ ὀργή του ἦτο περιεσταλμένη. Δι' ἑνὸς πηδήματος εἶχεν ὑπερβῇ τὴν τράπεζαν, ἥτις ἐχώριζεν αὐτὸν ἀπὸ τὸν πατέρα μου, καὶ ἦσαν ἀμφότεροι ἀπέναντι ἀλλήλων.

Ἡ μάχη αὕτη ἦτο ἀγρία, μυλόρδε, ἦτο πάλη μισητή, καθ' ἣν ὁ ἕτερος τῶν μαχητῶν πληγωμένος, μεμωλωπισμένος ἤδη, οὐδὲν ἄλλο εἶχε πρὸς ὑπερασπισιν ἑαυτοῦ ἢ τὰς ἀόπλους χεῖράς του, ἐνῷ ὁ ἄλλος ἐκτύπα διὰ ῥοπάλου, οὗτινος ἕκαστον κτύπημα ἠδύνατο νὰ ἦναι θανατηφόρον.

Ἀλλ' ἐκεῖνος, ὅστις ἦτο ἄοπλος, ἔμελλε νὰ ἐκδικηθῇ εἰκοσαετῆ δουλείαν καὶ μαρτύριον.

Τὸ πρόσωπόν του ἐκαλύφθη διὰ μιᾶς ὑπὸ τρομερῶν μωλώπων, καὶ ὅμως δὲν ἔπιπτε, διότι ἕκαστον κτύπημα ἐξασθενούμενον ἂν ὄχι διαφευγόμενον ὑπὸ τῆς ἐκτεταμένης χειρός του ἔχανε μέγα μέρος τῆς δυνάμεώς του.—Ἐπερίμενε.

Ὁ δὲ Ἰσμαὴλ ἐξηκολούθει κτυπῶν καθὼς πάντοτε, ὡς τυφλός.

Αἱ ἀναπνοαὶ αὐτῶν πνευστιώντων ἀναμιγνύμεναι παρῆγον τρομερὸν ἦχον.

Μετὰ ἓν ἢ δύο λεπτὰ εἶδον μὲ τρόμον τὸν Ῥοβοὰμ καταβιβάσαντα τὴν χεῖρά του, τὴν ὁποίαν εἶχεν ἐκτεταμένην ἵνα προφυλάττηται. Τὸ ῥόπαλον κατέπεσε διαγράφον μετὰ συριγμοῦ καὶ ὁρμητικῶς τὴν καμπύλην γραμμήν του, καὶ ἐνόμισα ὅτι ἡ μάχη ἐτελείωσε.

Ἡ μάχη ἐτελείωσε τῷόντι, μυλόρδε, ἀλλ' ὁ ἡττηθεὶς δὲν ἦτο ὁ Ῥοβοάμ. Δι' ὁρμητικοῦ κινήματος ὡς ἡ ἀσπὶς εἶχε διαφύγει τὸ θανατηφόρον ῥόπαλον, καὶ ὠρεληθεὶς ἐκ τῆς συριγμῆς, καθ' ἣν ὁ Ἰσμαὴλ ἀνύψου τὸ ὅπλον του, τὸν ἥρπασεν ἐκ τοῦ λάρυγγος.

Ὁ πατήρ μου πεπνιγμένος δὲν ἐξέπεμψε φωνὴν, καὶ ὁ Ῥοβοὰμ ἠναγκάσθη νὰ τὸν ὑποστηρίξῃ διὰ νὰ τὸν ἐμποδίσῃ τοῦ νὰ πέσῃ ὡς ὄγκος ἀκίνητος ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Τότε ὁ ἄλαλος ἤρχισε νὰ γελᾷ δεικνύων τοὺς μακροὺς καὶ λευκοὺς ὀδόντας του, οἵτινες ἦσαν ὀξεῖς ὡς ἀγρίου θυρίου. Ἡ ἀγρία ὁρμὴ αὐτοῦ, σφοδρῶς ἐρεθισθεῖσα ἐπανήρχετο τὴν στιγμὴν ἐκείνην μὲ ἀπίστευτον ἀκμήν.

Ἔσυρε τὸν πατέρα μου μέχρι τοῦ ἄλλου ἄκρου τοῦ τεχνουργείου, ἥρπασε χονδρὸν σχοινίον, καὶ τὸν ἐδέσμευσε, διακοπτόμενος ἐνίοτε ἀπὸ τὸ ἔργον του μόνον διὰ νὰ ἐκπέμψῃ βραγχώδη καγχασμόν.

Ἐγὼ δὲ ἔβλεπον πάντα ταῦτα, μυλόρδε, ἀλλὰ δὲν ἠδυνάμην οὔτε νὰ κινηθῶ οὔτε νὰ φωνάξω. Ἤμην ὡς κεραυνόπληκτος, καὶ μόλις τὸ πεταραγμένον πνεῦμά μου διετήρει τὴν δύναμιν τοῦ αἰσθάνεσθαι. Ἔβλεπον ἐκπληκτος, καὶ ὡς παράφρων, ὡς νὰ μοὶ ἦσαν ξένοι οἱ ἐμπεπλεγμένοι ἐν τῇ πάλῃ ταύτῃ.

Ὅτε ὁ Ῥοβοὰμ ἔδεσε τὸν πατέρα μου, ὥρμησε πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἔγεινεν ἄφαντος ἀφήσας φωνὴν ἀγρίου θριάμβου.

Μετά τινα λεπτὰ αἱματόφυρτος εἰσέτι καὶ τὸ πρόσωπον ἔχων φρικωδῶς μεμωλωπισμένον, ὁ ἄλαλος διῆλθε πάλιν τὸ κατώφλιον. Παρηκολουθεῖτο δὲ ὑφ' ἑνὸς δικαστοῦ καὶ δύο ῥαβδούχων, τοὺς ὁποίους εἶχε προσκαλέσει, καὶ οἵτινες εἰσῆλθον κατότιν αὐτοῦ εἰς τὸ μυστικὸν δωμάτιον τοῦ Ἰσμαήλ.



## Κεφ. ΚΑ'. Ἡ ἔντρομος ἔγερσις

Πρὸ τῆς ἀφίξεως τοῦ δικαστοῦ καὶ τῶν ῥαβδούχων τοὺς ὁποίους εἶχε φέρει ὁ Ῥοβοὰμ, εἶχον μείνει μόνη μετὰ τοῦ πατρός μου.

Ὁ Ἰσμαὴλ ἦτο πλήρης ζωῆς, μυλόρδε. Βλέπων ἑαυτὸν ἡττημένον ὑπὸ τοῦ δούλου του, εἶχε προσποιηθῇ τὸν πεπνιγμένον διὰ νὰ τὸν κάμῃ νὰ τὸν ἀφήσῃ. Ἔπειτα δὲ ὤφησε νὰ δεθῇ ὑπὸ τοῦ Ῥοβοὰμ, διότι δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τὸν σκοπόν του.—Καὶ ἐγὼ ἤδη ἀναλογιζομένη τοῦτο δὲν δύναμαι νὰ ἐννοήσω, πῶς ἡ ἰδέα αὕτη ἠδύνατο νὰ βλαστήσῃ εἰς τὸν νοῦν τοῦ ἀλάλου, καὶ δὲν δύναμαι νὰ τὸ ἐξηγήσω ἄλλως εἰμὴ σκεπτομένη, ὅτι δεισιδαιμονίας τρόμος ἀπηγόρευεν αὐτῷ καὶ ἐν αὐτῇ τῇ στιγμῇ τῆς ὑπερτάτης ὀργῆς του νὰ φονεύσῃ τὸν Ἰσμαὴλ διὰ τῆς ἰδίας χειρός.

Ἐξερχόμενος ὁ Ῥοβοὰμ μοὶ εἶχεν αὐστηρῶς ἀπαγορεύσει διὰ τῶν ἐκφραστικῶν σχημάτων του, τὸ νὰ λύσω τὰ δεσμὰ τοῦ πατρός μου.

Τὸ κίνημα τοῦτο ἀπεκάλυψε τὴν παρουσίαν μου εἰς τὸν Ἰσμαήλ. Ἤλλαξεν ἡ ὄψις του, καὶ τὸ εὐμετάβλητον πρόσωπόν του παρέστησεν ἐντὸς ὀλίγου διάφορα αἰσθήματα· πρῶτον τὴν ὀργὴν ἔπειτα δὲ τὴν ἐλπίδα.

Ἅμα δὲ ὁ Ῥοβοὰμ ἔκλεισε τὴν θύραν, ὅπερ ἔκαμεν ἐπιμελῶς καὶ δι' ἐπανειλημμένης τροφῆς, ὁ πατήρ μου ἐπρόφερε θωπευτικῶς τὸ ὄνομά μου.

Δὲν ἀπεκρίθην, μυλόρδε, καὶ δὲν ἐκινήθην. Σᾶς τὸ εἶπον· ἤμην ὄντως κεραυνόπληκτος· καὶ ἐὰν ἡ δροφὴ τοῦ δωματίου ἐθραύετο ὑπεράνω μου, δὲν ἠθελον κινηθῆ διὰ νὰ σωθῶ.

—Σωσάννα! ἐπανέλαβεν ὁ Ἰσμαὴλ μὲ φωνὴν γλυκεῖαν.

Ἀλλ' οὐχ ἧττον ἐσιώπων, καὶ ἔμενον ἀκίνητος.

Ὁ πατήρ μου συνωφρυώθη, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ θραύσῃ τὰ δεσμά του. Ἀλλ' ὁ Ῥοβοὰμ εἶχε δέσει τὰ σχοινία μὲ τὴν δύναμιν ἐκείνην, τὴν ὁποίαν δίδει ἡ ὀργή, ὥστε δὲν ὑπεχώρησαν.

Ὁ Ἰσμαὴλ κατέπεσεν ἐξηντλημένος καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλήν.

Μάρτυς μου ὁ Θεὸς, μυλόρδε, ὅτι ἤθελα τὸν βοηθήσει· ὄχι διότι ἐπρόβλεπον τὴν λύσιν, τὴν ὁποίαν ἡτοίμαζεν ὁ Ῥοβοὰμ διὰ τὴν σκηνὴν ταύτην, ἀλλὰ διότι ἔπασχεν ὁ πατήρ μου...

Ἤμην ὅμως ἀδύνατος.—Ἐφαίνετο ὅτι βαρεῖα καὶ ψυχρὰ χεὶρ ἐδέσμευε τὸν νοῦν μου. Καὶ ὅμως δὲν ἠσθανόμην ὀδύνην.—Τοιοῦτος πρέπει νὰ ἦναι ὁ θάνατος, ὦ Βρίαν.

—Σωσάννα, Σωσάννα! ἐπανέλαβε μετά τινων λεπτῶν σιωπὴν, ὑπῆρξα σκληρότατος πρὸς σὲ, κόρη μου.. Μετανοῶ... Σὲ ζητῶ συγγνώμην... Λυπήσου, Σωσάννα, τὰ σχοινία ταῦτα εἰσέρχονται εἰς τὰς σάρκας μου... πάσχω!

Τοσοῦτον σφοδρῶς ἐθίασα ἐμαυτὴν, ὥστε ἀπετίναξα τὴν νάρκωσίν μου ἐπὶ μίαν στιγμὴν, καὶ κατώρθωσα νὰ σταθῶ ἐπὶ τῶν γονάτων μου.—Ἀλλ' οὐδὲν ἄλλο ἠδυνήθην νὰ κάμω, καὶ ἐπεστηρήχθην πνευστιῶσα ἐπὶ τῆς κενῆς ἕδρας τοῦ Ῥοβοὰμ.

—Καλὲ, Σούκη! λάβε θάῤῥος, κόρη μου! ἀνεβόησεν ὁ Ἰσμαήλ. Ἰδοὺ ἓν μαχαίριον πλησίον μου, —καὶ δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ ἁρπάσω! προσέθηκε μὲ αἰῳνίδιον λύσσαν... Ἀ! θὰ τὸν φονεύσω ἀνηλεῶς, τὸν ἄθλιον!.. ἀλλ' ὄχι, Σούκη, ὤ! ὄχι, δὲν θὰ φονεύσω κανένα, ἐὰν μὲ ἐλευθερώσῃς... Ἐπειδὴ ἀγαπᾷς τὸν Ῥαβοὰμ, θὰ τῷ ἀποδώσω τὴν ἐλευθερίαν του!... Ἀξεύρεις, κόρη μου, θὰ σοὶ δώσω τὴν οἰκίαν τῶν ἀγρῶν, ὅπου διῆλθες ἄλλοτε μῆνάς τινας, καὶ ἐκεῖ θὰ εὕρῃς τὸν Βρίαντα δὲ Λάνσεσερ... Θὰ τὸν βλέπῃς πάντοτε... πᾶσαν ὥραν, Σούκη... καὶ ὁ Βρίαν θὰ σὲ ἀγαπᾷ!

—Ὁ Βρίαν! ἐπανέλαβον μὲ φωνὴν τοσοῦτον ἀσθενῆ, ὥστε δὲν μὲ ἤκουσεν ἀναμφιβόλως.

Εἶδεν ἔκτοτε ὅτι ἤμην ἀνίκανος νὰ τὸν βοηθήσω, καὶ ἔκφρασις χολερικῆς πικρίας ἀντικατέστησε τὴν ὑποκριτικὴν γλυκύτητα, διὰ τῆς ὁποίας εἶχε περιβάλει τὸ πρόσωπόν του.

—Ὦ! εἶσαι σωστὴ γυνή! εἶπε προφέρων τὴν τελευταίαν ταύτην λέξιν μὲ τόνον ἀνεκφράστου καταφρονήσεως·—ἀνίκανος ἡ βλαβερά!... Ὅταν ἐλπίζωσι μόνον εἰς σὲ, δὲν θέλεις... καὶ ὅταν θέλῃς, δὲν δύνασαι!

Φρονῶ, μυλόρδε, ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ ἐγίνωσκεν ἐκ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τὸν κίνδυνον, ὅστις ἠπείλει αὐτὸν, διότι ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν τὸ βλέμμα του ἐστρέφετο μὲ περισσοτέραν ἀνησυχίαν πρὸς τὴν θύραν.—Ἠθέλησε νὰ ἀλλάξῃ ὕφος πρὸς ἐμέ.

—Δὲν ἠξεύρεις τί μᾶς περιμένει ἐδῶ, Μὶς Σωσάννα, ἐπανέλαβε μὲ σοβαρότητα προσπεποιημένην, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζεταί τις διὰ νὰ καταπείσῃ τὰ παιδία·—εἶναι τρομερὸν, κόρη μου!... Ὁ Ῥοβοὰμ ἔκλεισε τὰς δύο θύρας... Δὲν ὑπάρχει ἐδῶ κανὲν μέσον νὰ μᾶς ἀκούσωσι... Θὰ μᾶς ἀφήσῃ νὰ ἀποθάνωμεν ἐκ τῆς πείνης.

Ἡ τρομερὰ αὕτη ἰδέα δὲν παρήγαγεν ἐν ἐμοὶ οὐδὲν ἀποτέλεσμα.—Ἀλλ' ἐν ταύτοις ἠκούσαμεν κρότον βημάτων εἰς τὴν μυστικὴν κλίμακα.

—Ἄκουε, Σούκη, εἶπε τότε μεταβάλλων τόνον φωνῆς αἴφνης,—τετέλεσται! ἐχάθην... Ὁ ἄθλιος ἐκεῖνος ἐξεδικήθη καθὼς ἠδύνατο νὰ κάμῃ πολιτισμένος ἄνθρωπος... Ἄκουε! ἄνθρωποι ἔρχονται... δικασταί... ἄνθρωποι σοφοὶ, κόρη μου, οἱ ὁποῖοι διαστρέφουν τὸν νόμον ὡς σχοινίον, καὶ τὸν μεταχειρίζονται διὰ νὰ πνίγωσιν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἕνα τῶν πλησίων αὐτῶν... Μὴν εἴπῃς ὅτι εἶμαι πατήρ σου, διότι θὰ σὲ φυλακίσωσι, καὶ δὲν θὰ ἠμπορέσῃς νὰ μοὶ γίνῃς χρήσιμος... Ἐπειδὴ εἶσαι καλὴ, Σούκη, καὶ ὅταν ἀναλάβῃς τὰς δυνάμεις

σου, θὰ κάμῃς ὅ,τι ἠμπορέσῃς διὰ νὰ μὴ μὲ ἀφήσῃς ν' ἀποθάνω...

—Ὦ! ναί, κύριε, ἀπεκρίθην.

—Ἰδού τους!... Κρῖμα, Σούκη, νὰ μὴν ἠμπορέσῃς νὰ ἀναλάβῃς προτήτερα... Ἀλλ' ἀπέχει πολὺ ἀπ' ἐδῶ ἡ Νέα Πύλη καὶ ἐλπίζω...

Ἡ θύρα ἀνοιχθεῖσα διέκοψε τὸν λόγον του.

Ὁ Ῥοβὰμ ὥρμησεν εἰς τὸ τεχνουργεῖον, καὶ ἔδειξε μὲ παράφορον ταχύτητα χειρονομιῶν, ὅλα τὰ ὕποπτα ἀντικείμενα, περὶ ὧν σᾶς ὡμίλησα, μυλόρδε.

Ἡ ταχύτης αὕτη, ἥτις ἐδείκνυεν ὅτι ἡ ὀργὴ τοῦ ἀλάλου δὲν εἶχε καταπραϋνθῆ, μόλις ἐξισοῦτο πρὸς τὴν ταχύτητα δι' ἧς ὁ ἀνὴρ, ὅςις ἠκολούθει αὐτὸν ἀμέσως, περιῆλθε τὸ δωμάτιον διὰ τοῦ βλέμματος.

Ὁ ἀνὴρ οὗτος ἦτο μικρὸς καὶ ἰσχνός. Ἐφόρει ἐπὶ τῆς ῥινὸς βαρέα μετάλλινα δίοπτρα, καὶ ἡ πεπισμένη κόμη του καὶ ἐπὶ τοῦ μετώπου του κεκολλημένη ἐφαίνετο συνειθισμένη νὰ καλύπτηται ὑπὸ φενάκης.

Ἠκολούθουν δὲ αὐτὸν δύο ἰσχυροὶ βοηθοὶ, φοροῦντες τὴν παράδοξον ἐκείνην ἐνδυμασίαν τὴν ἐν μέρει πολιτικὴν καὶ ἐν μέρει στρατιωτικὴν, ἥτις ὡς ἔμαθον μετὰ ταῦτα ἦτο ἡ τῶν κλητήρων.

Ὁ μικρόσωμος ἀνὴρ ἦτο ἀξυνομικὸς ὑπάλληλος.

Τὸ πρῶτον βλέμμα του ἤρκεσεν ὡς φαίνεται, διότι ἔλαβεν ἕδραν, καὶ ἐκάθησε μὲ θάῤῥος πλησίον τοῦ Ἰσμαὴλ, ὅςις ἦτο δεδεμένος, καὶ τὸν ὁποῖον ὁ Ῥοβὰμ εἶχε σύρει θριαμβευτικῶς ἐν μέσῳ τοῦ τεχνουργείου.

—Κύριε Ἰσμαὴλ Σπένσερ, εἶπεν ὁ μικρόσωμος ἀνὴρ μὲ φανερὰν αὐταρέσκειαν, εἶμαι ὁ Κύριος Ῥιβέρτος Πλοῦνδος, συνεργάτης τοῦ ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου τῆς Λευκῆς Ἐκκλησίας (White-chapel)... Ἠξεύρετε τὸ γραφεῖον τοῦ Λαμπὲρτ Στρὴτ, κύριε Σπένσερ. Ἄ! ἄ! ἰδοὺ παράδοξον ἐργοστάσιον, κύριε... παράδοξον, Ζὲμ Γοὺδ, προσέθηκε στραφεὶς πρὸς τοὺς κλητῆρας·—παραδοξότατον Πῆτερ Βελουγβῆ!... ἔ;... Ἐφροντίσατε, κύριε Σπένσερ, νὰ συναθροίσητε ἐνταῦθα ἀποδείξεις τοσοῦτον καταπειστικὰς,—τόσον ὡραίας ἀποδείξεις, τολμῶ νὰ εἴπω,—ὥστε δὲν εἶναι καμμία ἀνάγκη νὰ κάμω ἔκθεσιν κατὰ τὸ παρόν... Θὰ σφραγίσω ἁπλῶς τὴν θύραν τοῦ δωματίου τούτου... δωματίου ἐκπληκτικωτάτου, Ζέμ; ἐκπληκτικοῦ εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν, Βελουγβῆ;—καὶ θὰ σᾶς ὁδηγήσω εἰς τὴν φυλακὴν, κύριε Σπένσερ, ἂν ἀγαπᾶτε.

Ὁ πατήρ μου δὲν ἀπήντησεν εἰς τὴν παράδοξον ταύτην ὁμιλίαν·—ἀλλ' ὁ Ῥοβὰμ, ὅστις ἴσατο ὄρθιος ὄπισθεν αὐτοῦ, καὶ οὗτινος πάντα τὰ κινήματα ἐξέφραζον τὴν ἀγρίαν χαρὰν τῆς εὐχαριστηθείσης ἐκδικήσεώς του, ἐδέχθη τὴν ἀπόφασιν μὲ τὴν ξηρὰν καὶ φρικώδη ἐκείνην φωνὴν, ἥτις ἦτο τὸ μειδίαμά του.

—Ἀλλόκοτον παιδίον, 'ς τὴν πίστιν μου! εἶπεν ὁ Ῥοβέρτος Πλοῦνδος παρατηρῶν αὐτὸν ἄνω τῶν διόπτρων του·—Ἀλλόκοτον παιδίον, Ζὲμ Γοὺδ, ἔ;... Ἂν δὲν ἦτο ὅλως διόλου ἀνόητον νὰ εἴπῃ τις εἰς ἄλαλον νὰ σιωπήσῃ, ἤθελον ἀναγκασθῆ νὰ ἐπιβάλλω εἰς αὐτὸ σιωπὴν, Πῆτερ Βελουγβῆ... Ἐμπρός! Βάλλετε τὸν Κ. Σπένσερ εἰς κατάστασιν ὥςε νὰ δυνηθῇ νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, φίλοι μου... Ὁ ἄγλωσσος οὗτος τὸν ἔδεσε, 'ς τὴν πίςιν μου, ὡς νὰ ἦτο πάντοτε αὐτὴ ἡ δουλειά του.

Ἔλυσαν τοὺς πόδας τοῦ Ἰσμαὴλ διὰ νὰ δύναται νὰ περιπατῇ, μόνον δὲ οἱ καρποὶ τῶν χειρῶν του ἔμειναν ὅπως εἶχεν ἀφήσει αὐτοὺς ὁ Ῥοβὰμ.

—Φίλε μου, εἶπεν ὁ ὑπάλληλος εἰς τὸν τελευταῖον τοῦτον, δὲν θέλω δυσκολευθῆ νὰ σ' εὕρω, ὅταν χρειασθῇ. Ἡ πρᾶξίς σου αὕτη δεικνύει ἐξαίρετον χαρακτῆρα, καὶ ἀποδεικνύει ὅτι θὰ μᾶς βοηθήσῃς εἰς τὴν ἀνάκρισιν, ὥςε νὰ δέσωμεν τὸ σχοινὶ εἰς τὸν λαιμὸν τοῦ Κ. Σπένσερ... Ἀλλὰ Ζὲμ Γοὺδ, καὶ σὺ Πῆτερ Βελουγβῆ, ποία εἶναι ἡ κυρία αὕτη;

Οἱ δύο κλητῆρες μὲ ἐθεώρησαν.

—Πρέπει νὰ ἦναι ἡ θυγάτηρ τοῦ Κ. Σπένσερ, ἐπανέλαβεν ὁ Πλοῦνδος, καὶ χρεωστῶ νὰ εἴπω ἀληθῶς ὅτι ἔχει ὡραιοτάτην κόρην... Πρέπει νὰ τὴν ὁδηγήσωμεν εἰς τὴν φυλακήν.

Οἱ δύο κλητῆρες ἐπροχώρησαν ἓν βῆμα πρὸς ἐμὲ, ἀλλ' ὁ Ῥοβὰμ ἐῤῥίφθη ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ μὲ ἥρπασεν εἰς τὰς ἀγκάλας του.

—Ἔ;... εἶπεν ὁ ὑπάλληλος·—ὁ ἄγλωσσος οὗτος μήπως θέλει νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ κράτους!...

Ὁ Ῥοβὰμ ἐπολλαπλασίαζε τὰς ἐκφραστικὰς χειρονομίας του. Κινούμενος ὑπὸ αἰσθήματος ὅλως διαφόρου τοῦ τοῦ πατρός μου, εἶχε τὴν αὐτὴν ἰδέαν μετ' αὐτοῦ, καὶ διὰ τῶν σχημάτων του ἤθελε νὰ εἴπῃ ὅτι ἤμην θυγάτηρ του.

Ὁ ὑπάλληλος καὶ οἱ κλητῆρες δὲν ἐνόουν τίποτε.

—Τί θέλει Ζὲμ Γοὺδ;... ἠρώτησεν ὁ Ῥοβέρτος Πλοῦνδος·—τί θέλει Πῆτερ Βελουγβῆ, σᾶς παρακαλῶ;... ὁ ἄνθρωπος οὗτος παράττεται ὡς σελήνιαζόμενος, καὶ τὸ κατ' ἐμὲ μοὶ φαίνεται ὀχληρός... Κάμετε τὸ χρέος σας, φίλοι μου.

Τὸ πρόσωπον τοῦ Ῥοβὰμ ἐξέφραζε τὴν στιγμὴν ταύτην τόλμην τρομερὰν. Ἐστάθη μὲ γρόνθους κλειστοὺς ἐνώπιον ἐμοῦ,—καὶ βεβαίως, μυλόρδε, ἐκεῖνος ὅστις ἄοπλος εἶχε δυνηθῆ νὰ καταβάλῃ τὸν Ἰσμαὴλ ἔνοπλον, δὲν ἦτο ἀξιοκαταφρόνητος ἀντίπαλος, ἔστω καὶ κατὰ δύο κλητήρων καὶ ἑνὸς ἀστυνομικοῦ ὑπαλλήλου.

Ὁ Ῥοβέρτος Πλοῦνδος τὸ ἐνόησε, διότι ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο ἕτοιμος νὰ συνθηκολογήσῃ.

—Τῷόντι, ἀπεκρίθη, ὅλαι αἱ χειρονομίαι αὗται σημαίνουν τι... Στοιχηματίζω δι' αὐτό... Ἔλα, φίλε μου, ἐξήγησου καθαρώτερα.

Ὁ Ῥοβὰμ ἔλαβε τὴν χεῖρά μου, καὶ τὴν ἔθεσεν ἐπὶ τῆς καρδίας του.

—Ὦ! διάβολε!...εἶπεν ὁ μικρόσωμος ἀνὴρ, τοῦτο ἀλλάζει παντάπασι... Δὲν ἐννοῶ.

Τότε ὁ πατήρ μου ἠνέῳξε τὸ στόμα του διὰ πρώτην καὶ τελευταίαν φορὰν διαρκούσης τῆς σκηνῆς ταύτης.

—Δὲν βλέπετε ὅτι τὸ κοράσιον τοῦτο εἶναι θυγάτηρ του, ἐπρόφερεν ἀνυψῶν τοὺς ὤμους του.

—Εὐχαριστῶ, κύριε Σπένσερ, εὐχαριστῶ! ἐκόψατε, ἂν δύναμαι νὰ εἴπω οὕτω, τὸν γόρδιον δεσμόν. Εὐχαριστοῦμαι νὰ βλέπω ὅτι ἄγλωσσος ἄνθρωπος ἔχει καὶ αὐτὸς κατὰ τὸ φαινόμενον ὀλίγον λογικόν... Καλὰ, Ζὲμ Γοὺδ... πολὺ καλὰ, Πῆτερ Βελουγβῆ!... Ἄγωμεν!

Ἐξήγαγον τοῦ δωματίου τὸν Ῥοβὰμ καὶ ἐμὲ, μυλόρδε, ἔπειτα δὲ ὁ πατήρ μου, περικυκλούμενος ὑπὸ τῶν δύο κλητήρων διέβη διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ κατώφλιον τοῦ μυστικοῦ δωματίου του.

Ὁ ὑπάλληλος ἐκόλλησεν ἐπὶ τοῦ κλείθρου λωρίον περγαμινοῦ, τὸ ὁποῖον ἐσφράγισε.

Κατέβημεν τὴν κλίμακα, καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ πατήρ μου ὠνόμαζε θαλαμίσκον του.

—Εἴχετε καλὴν κατοικίαν, Κύριε Σπένσερ, ἀλλ' εἰς ποῖον διάβολον θὰ ὑπάγουν ὅλα αὐτὰ τὰ ὡραῖα ἔπιπλα, ὅταν κρεμασθῆτε;...

Ὁ πατήρ μου ἐφαίνετο μεταβεβλημένος εἰς μάρμαρον. Διῆλθε τὸν θαλαμίσκον μὲ βῆμα σταθερὸν καὶ ἔγεινεν ἄφαντος διὰ τῆς ἀντιθέτου θύρας.—Ὁ Ῥοβὰμ καὶ ἐγὼ ἐμείναμεν ἐν τῷ θαλαμίσκῳ.

Ἠγνόουν εἰσέτι, ὦ Βρίαν, τὴν τύχην, ἥτις περιέμενε τὸν πατέρα μου. Ἡ ἀταραξία του καὶ πρὸ πάντων ἡ πλήρης ἀδιαφορία ἐλευθερία τοῦ πνεύματος τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, ὅςις εἶχε συλλάβει αὐτὸν, δέν μοι ἐπέτρεπε νὰ φαντασθῶ ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ζωῆς καὶ θανάτου.—Εἶδον μετὰ ταῦτα δικαστὴν διακόπτοντα ἀπόφασιν θανάτου, διὰ νὰ στραφῇ καὶ διατάξῃ εἰς κατώτερον ἀξιωματικὸν τῆς δικαιοσύνης τὰ περὶ τῆς *πριζόλας* καὶ τῆς *πουδίγκας* του, τὰ ὁποῖα ἔμελλον νὰ ἀποτελέσωσι τὸ πρόγευμά του.—Εἶδον τοὺς δικηγόρους γελῶντας μεταξὺ αὐτῶν, καὶ ῥίπτοντας ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν τοὺς βοῦρύχους τῆς λευκῆς φενάκης των διὰ νὰ κρύψωσι τοὺς καγχασμοὺς ἀκαίρου καὶ βλασφήμου εὐθυμίας καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα ὁ νόμος ἐκράτει τὸ ξίφος του ὑπὲρ τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπου,—ἀλλὰ τότε, μυλόρδε, δὲν ἤμην τόσον σοφὴ ὅσον τώρα.

Τὸ θετικὸν καὶ βέβαιον ἦτο ὅτι ὁ Ἰσμαὴλ ἐπαπειλεῖτο ὑπὸ μεγάλου δυστυχήματος, οὗτινος αἰτία ἦτο ὁ Ῥοβὰμ.

Δὲν εἶχον ὅμως τὴν δύναμιν νὰ ἐμβαθύνω εἰς τὴν ἰδέαν ταύτην, καὶ πολὺ ὀλιγώτερον νὰ μεμφθῶ τὸν Ῥοβὰμ. Ἡ ἀναισθησία μου ἠλεκτρισθεῖσα ἐπὶ μίαν στιμὴν ὑπὸ τῶν παρακλήσεων τοῦ Ἰσμαὴλ καὶ τῆς ἀπροσδοκήτου παρουσίας τριῶν ξένων ἐπανῆλθε βαρυτέρα καὶ τελειοτέρα. Ἤμην ἐξηπλωμένη ἐπὶ θρανίου καὶ δὲν ἠσθανόμην τίποτε.

Παρῆλθε τοιουτοτρόπως, ὡς νομίζω, μυλόρδε, μία περίπου ὥρα· ὅτε δὲ πάλιν ἠνέῳξα τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶδον τὸν Ῥοβὰμ περιφερόμενον ἐν τῷ θαλάμῳ καὶ ὑπὸ ἀπιςεύτου ταραχῆς κατεχόμενον.—Πόσον ἦτο μεταβεβλημένος, μυλόρδε, καὶ ποία ἔκφρασις βαθείας μετανοίας ἀντικαθίςη τὸν ἄγριον θόρυβον, ὅςις ἐνεψύχου πρὸ ὀλίγου τὸ πρόσωπόν του! Ἐκτύπα τὸ ςῆθός του, καὶ ἐςέναζεν ὡς παιδίον.

Σᾶς τὸ εἶπον, ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ πατρός μου δεσμός τις μυςηριώδης, τὸν ὁποῖον μόνον ἡ τρομερὰ παραφορὰ τῆς ὀργῆς του ἠδυνήθη νὰ θραύσῃ. Ἅπαξ δὲ κατευνασθείσης τῆς ὀργῆς του, κατεμέτρει τὸ σφάλμα του καὶ ἔκλαιε.

Ἅμα μὲ εἶδεν ἀναλαβοῦσαν, ὥρμησε πρὸς ἐμὲ, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας μου ἐπὶ τοῦ τάπητος, καὶ κατεκάλυψε τὰς χεῖράς μου μὲ φιλήματα. Ἔπειτα κτυπῶν τοὺς κόλπους του ὅπου ὑπῆρχον χρήματα, μὲ ἔσυρε πρὸς τὴν θύραν.

Ἐνόησα ὅτι ἤθελε νὰ μὲ φέρῃ ἐκτὸς τῆς οἰκίας τῶν Ἀγρῶν τοῦ Ἀγαθοῦ, καὶ δὲν ἀντέστην οὐδόλως. Δέν με ἔμελε διὰ τίποτε τὴν ςιγμὴν ταύτην· καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά σου ἂν ἐπροφέρετο εἰς τὸ οὖς μου, ὦ Βρίαν, δὲν ἤθελεν ἴσως δυνηθῆ νὰ μὲ ἐξαγάγῃ ἐκ τοῦ ληθάργου μου.

Φεῦ! ἐκτὸς βραχέων τινῶν διαστημάτων, κατὰ τὰ ὁποῖα ἀνωπόφορος ὀδύνη εἰσέδυε μέχρι τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς μου, τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ κατάςασίς μου ἐπὶ ἓν ἔτος. Καθ' ὅλον τοῦτον τὸν καιρὸν ἤμην ὡς λίθος, μυλόρδε, καὶ εὐχαριςῶ τὸν θεὸν διὰ τοῦτο, διότι ἂν μοι ἔμενε ἴχνος εὐαισθησίας ἤθελον ἀποθάνει· ἡ δὲ ζωὴ μοὶ εἶναι προσφιλὴς ἀπὸ ὀκτὼ ἡμερῶν... »

Ἡ νὺξ εἶχεν ἤδη ἐπέλθει ἐντελῶς ὅτε ἡ Σωσάννα ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διηγήσεως αὐτῆς. Ὡμίλει πρὸ πολλῶν ὡρῶν, καὶ ἠναγκάσθη νὰ διακόψῃ τὸν λόγον της τόσον ὑπὸ κόπου ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς θλιβερᾶς πικρίας τῶν συγκινήσεων, τὰς ὁποίας ἀνεμνήσθη.

Ὁ θάλαμος δὲν ἦτο παντελῶς σκοτεινὸς, διότι τὸ ἐξωτερικὸν φῶς ἔπιπτεν ἐπὶ τῆς λευκῆς ἐπιφανείας τῆς ὀροφῆς, καὶ ἐῤῥίπτεν ἐπὶ τῶν ἀντικειμένων ἀορίστους καὶ ἀσθενεῖς ἀνταυκλάσεις. Συνειθισμένοι ἤδη εἰς τὰς ἀσθενεῖς αὐτὰς λάμψεις ἐμποδιζομένας ἐνίοτε ὑπὸ πυκνῆς ὁμίχλης ἢ ὑπὸ τῶν ςιγμιαίων ἐκείνων ἐκλείψεων τοῦ ἀερίου, τῶν συχνοτάτων ἐν Λονδίνῳ, ὁ Βρίαν καὶ ἡ Σωσάννα ἔβλεπον ἀλλήλους.

Ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς ὡραίας κόρης, γενομένης ὠχρᾶς ἐκ τοῦ κόπου, διεχύθη χαύνωσις, ἥτις καθίστα αὐτὴν μαγευτικωτέραν. Ὁ Βρίαν ἐθεώρει αὐτὴν μὲ ἔκςασιν ἐνθουσιασμοῦ. Ἀνεμιμνήσκετο τὰ δυστυχήματα αὐτῆς, ἥτις ἂν καὶ νεωτάτη εἶχε διέλθει σκληρότατον βίον· ἐζήτει ἐν ἑαυτῷ πῶς νὰ ἀντισταθμήσῃ τοσαύτας δυςυχίας, καὶ ὠνειροπόλει διὰ τὴν Σωσάνναν μακάριον μέλλον..

Ὁ θόρυβος καὶ ἡ κίνησις, ὡς πάντες γινώσκομεν, ἐμποδίζουσι τὸν ὕπνον, ἀλλ' ὅταν ἀποκοιμηθῇ τις ὑπὸ τῆς κινήσεως, ἡ αἰῳνίδιος ἀκινησία ἐξυπνᾷ· τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ οὐδεὶς περιηγητὴς συνειθίζων νὰ κοιμᾶται ἐπὶ ταχυδρομικῆς ἁμάξης.

Ὡσαύτως ὅταν ἀποκοιμηθῇ τις ὑπὸ θορύβου, ἡ σιωπὴ ἀποτινάσσει τὴν νάρκωσιν, καὶ ἀποδιώκει τοὺς *Μύκωνας* τοῦ Μορφέως, ὡς λέγουσι πρὸ αἰώνων οἱ ποιηταὶ, ὅπερ δεικνύει ὅτι ὁ πρῶτος ποιητὴς ἦτο φαρμακοποιός.

Ἐχρειάζετο τῳόντι ἡ ἐπιτηδεία αὕτη μετάβασις, ἵνα μὴ μεταβῶμεν ἀποτόμως εἰς τὴν μικρὰν Γαλλίδα, τὴν χήραν δουκέσσαν τῆς Γέβρης, τὴν ὁποίαν ἀφήκαμεν πρὸ πολλοῦ κοιμωμένην ἥσυχον ὕπνον ἐν τῷ μαύρῳ θαλάμῳ.

Ἡ Κυρία δουκέσσα τῆς Γέβρης, ἂν δὲν ἀπατώμεθα μετεχειρίζετο ὅλον τὸν νοῦν της, καθ' ἣν στιγμὴν ἀφήκαμεν αὐτὴν, ἵνα ὠφεληθῇ, ὅπως ἔπρεπεν, ἐκ τῶν μέσων ἅτινα ἐχορήγει αὐτῇ ἡ ἔρημος νῆσος τοῦ Ῥobινσῶνος Κρουζοὲ, καὶ ἵνα ζήσῃ ὅσον ἦτο δυνατὸν ἀνετώτερον ἐν τῇ ἐρημίᾳ ταύτῃ.

Ἀλλ' ἴδετε τὸ μάταιον τῶν μεταβάσεων!— Δὲν ἐξήγαγε τὴν Κυρίαν δουκέσσαν τῆς Γέβρης ἐκ τῆς ληθαργίας αὐτῆς ἡ αἰφνίδιος σιωπὴ τῆς Σωσάννης. Ἡ μικρὰ αὕτη γυνὴ ἐκοιμᾶτο τοσοῦτον βαθέως, μὲ τόσον καθαρὰν ἀπόφασιν καὶ δύναμιν ὥστε ἡ Σωσάννα ἠδύνατο νὰ ὁμιλῇ ἢ νὰ σιωπᾷ κατ' ἀρέσκειαν ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας κατὰ συνέχειαν χωρὶς νὰ διαταράξῃ τὴν ἡσυχίαν τῆς ὑποτιθεμένης θείας της· ὠνειρεύετο τὰ συμβάντα τοῦ Ῥobινσῶνος, καὶ ἵνα ἐγερθῇ οὐδὲν ἄλλο ἐχρειάζετο ἢ μία τῶν παραδόξων καὶ ἐκπληκτικῶν περιπετειῶν, ἐξ ὧν βρίθουσι τὰ συμβάντα τοῦ Ῥobινσῶνος Κρουζοέ.

Ἀλλ' οὔτε τὸ ναυάγιον, οὔτε ἡ πυρπόλησις τῆς λέμβου του, οὔτε ἡ δυσκολία τοῦ νὰ δύναται νὰ κατασκευάσῃ καπνοσύριγγα ἐξήγαγον τὴν Κυρίαν δουκέσσαν ἐκ τοῦ ὕπνου αὐτῆς· οὐδέ τις τῶν τεράτωδῶν ἐκείνων ὄμβρων, οἵτινες ἐξακολουθοῦσιν ἀδιακόπως ἐπὶ τρεῖς μῆνας εἰς τὰ ποιητικὰ μὲν ἀλλ' ἀπρόσφορα ἐκεῖνα κλίματα, ὅπου κεῖται ἡ νῆσος τοῦ Ῥobινσῶνος Κρουζοέ· καὶ οὐδὲ αὐτά...

Ἀλλ' ἂς εἴπομεν ἀμέσως ὁποῖον ἦτο τὸ αἴτιον τῆς ἐγέρσεως αὐτῆς.

Ἦτο ὁ ποῦς,—ὁ ἐπὶ τῆς ἄμμου ποῦς,—ὁ ποῦς τοῦ ἀγρίου, ὁ περίφημος ἐκεῖνος ποῦς, ὅστις διείγειρε φρικίασιν εἰς πλείονας τῶν εἴκοσι ἑκατομμυρίων ἀναγνωστῶν, ἀφότου ὑπῆρξεν ὁ Ῥobινσών,—ὁ γυμνὸς ἐκεῖνος ποῦς μὲ τέσσαρας μικροὺς καὶ ἕνα μεγάλον δάκτυλον, ὁ ποῦς τοῦ ἀνθρωποφάγου ὁ ἐντετυπωμένος βαθέως ἐπὶ τῆς ἄπαλῆς ἐπιφανείας τῆς θινός...

Ὦ! ὁ ποῦς οὗτος!... ὅτε ἡ κυρία δουκέσσα τῆς Γέβρης εἶδε τὸν πόδα τοῦτον, ψυχρὸς ἱδρὼς κατέῤῥευσεν ἐπὶ ὅλου τοῦ μικροῦ σώματός της. Ἔκαμεν ἀσπίδα διὰ τοῦ ἀλεξηλίου αὐτῆς τοῦ ἐκ δέρματος τῆς διδέλφιδος, καὶ ἠθέλησε νὰ ἀντιστῇ ἐπιμόνως κατὰ τοῦ κινδύνου, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὁ ποῦς δὲν ἔφευγεν ἀπὸ τὸν τόπον του, ἀλλ' ἔμενε διαγράφων τὴν ἀπαισίαν περίμετρόν του μὲ ἐντέλειαν γραμμῆς ὅλως σατανικῆς.

Τί λοιπὸν νὰ κάμῃ κατὰ τοῦ ποδὸς τούτου;... Ἡ κυρία δουκέσσα τῆς Γέβρης ἐξύπνησεν ἔντρομος.

Ἔῤῥιψε πέριξ αὐτῆς τὸ ἔντρομον βλέμμα της, καὶ δὲν εἶδεν οὐδέν. Οὔτε ἐλάχιστον φοίνικα, οὔτε ἐλάχιστον κοκοβάλανον.—Ἦτο νὺξ ζοφερά.

Ἀφοῦ ἐν παρόδῳ συνεχάρη ἑαυτῇ, διότι διέφυγεν ὡς ἐκ θαύματος ἀπὸ τοὺς κινδύνους τοῦ ποδὸς, ἡ Κυρία δουκέσσα τῆς Γέβρης, ἥτις ἦτο γυνὴ ἔμφρων, ἔτριψε τοὺς ὀφθαλμούς της, καὶ ἐπροσπάθησε νὰ κανονίσῃ τὰς ἰδέας αὐτῆς.

Ἀπεκοιμήθη ἐνῷ ἦτο ἡμέρα· κατ' ἐκείνην δὲ τὴν στιγμὴν οἱ δύο ἐραταὶ ἦσαν ἐνώπιον ἀλλήλων. Εὑρίσκοντο ἀκόμη ἐκεῖ;... καὶ τί ἄρα εἶχον εἰπεῖ ἀλλήλοις;

Ἰδοὺ τὸ ζήτημα, καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο ἦτο τρομερόν.

—Πόσον ἀνόητος εἶμαι! ἐψιθύρισεν ἡ μικρὰ γυνὴ μὲ ἀληθῆ λύπην.—ἐκοιμήθην! ἐκοιμήθην ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας!.. Εἰς τὸ διάστημα τοῦτο ἡ ἀγαπητή μου ἀνεψιὰ ἠδυνήθην νὰ τῷ εἴπῃ ἐν ἀνέσει ὅ,τι δὲν ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ... Ὦ Θεέ! ἂν ὁ κατεργάρης ἐκεῖνος Τυῤῥέλος ἠδύνατο νὰ μάθῃ τοῦτο! ..

Ἐνῷ ἐπρόφερε τοὺς λόγους τούτους χείρ τις ἥρπασε τὸν βραχίονα αὐτῆς, καὶ τὸν ἔσφιξεν ἰσχυρῶς.

Ἐξέπεμψε πεπνιγμένην φωνὴν τρόμου.

—Ἦτε ἐδῶ, μυλόρδε! εἶπε.

—Ὁ κατεργάρης Τυῤῥέλος ἦτο ἐδῶ, κυρία δουκέσσα, ὡς βλέπετε, ἀπεκρίθη ὁ τυφλός.

—Σᾶς ὁμνύω...

—Σιώπα! Καλὰ ἔκαμες νὰ κοιμηθῇς Μαρδαλινὴ, ἀλλὰ λέγουσα ὅτι εἶμαι κατεργάρης, δὲν ὠφελεῖσαι πολὺ, ἀνόητη πολυλογοῦ... Πρέπει ὅμως εἰς τὸ ἑξῆς πρὶν εἴπῃς τὴν λέξιν ταύτην νὰ βεβαιωθῇς ὅτι δὲν εἶμαι παρών.

—Μυλόρδε...

—Ἂς ἀγαπήσωμεν, Μαρδαλινή!... Μὴ νομίζεις ὅτι εἶμαι κακιωμένος μαζῆ σου, ἀνόητον πλάσμα!... Σοὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω· ἔκαμες καλὰ νὰ κοιμηθῇς... Ἂν ἦσο ἔξυπνος, Μαρδαλινὴ, ἤθελες ἀκούσει πράγματα,—τὰ ὁποῖα ἴσως ἤθελες ἐννοήσει, διότι εἶσαι ἐπιτηδεία νὰ μαντεύῃς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δέν σοι ἀνήκει—καὶ τότε ἤθελε χρειασθῆ νὰ σὲ ἀναγκάσω νὰ σιωπήσῃς...

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ τυφλὸς Τυῤῥέλος δὲν ἐσυνείθιζε νὰ φαίνεται τοσοῦτον κοινωνητικός.—Ἡ μικρὰ Γαλλὶς εἶδε καὶ αὐτὴ ὅτι ὑπῆρχεν εἰς τοὺς λόγους του τόνος εὐθυμίας ἀναμεμιγμένης μετὰ πικρίας, τὴν ὁποίαν οὐδέποτε εἶχε παρατηρήσει εἰς αὐτόν.

—Μάλισα, ἐπανέλαβεν ὁ Τυῤῥέλος μετά τινος σαρκαστικῆς εὐτραπελίας·—ἡ κυρία πριγκηπέσσα ὡμίλησε, Μαρδαλινὴ, ὡμίλησεν ὑπὲρ τὸ δέον... Πολλάκις ἔγινε λόγος περὶ ἀνθρώπου τινὸς, τὸν ὁποῖον ἄλλοτε ἐγνώρισα σενώτατα... Τοῦ ἀνθρώπου τούτου ἔκαμον σύγκρισιν πρὸς ἐμὲ, ἡ ὁποία 'στὴν τιμήν μου, δύναται νὰ ἔχῃ συνεπείας λυπηροτάτας, ἂν δὲν σπεύσωμεν νὰ προλάβωμεν τὸ κακόν... Τί εἶπε, πρὶν ἀποκοιμηθῇς, Μαρδαλινή ;

Ἡ μικρὰ γυνὴ συνήγαγε τὰς ἀναμνήσεις αὐτῆς, καὶ διηγήθη τὴν ῥωμαντικὴν τρέλλαν τοῦ Βρίαν-



τος ἐν τοῖς βασιλικοῖς κήποις τῆς ἐπαύλεως τοῦ Κιοῦ.

—Ἀ! αὐτὸς εἶναι! ἀνεβόησεν ὁ Τυῤῥέλος, ὁ ἀρχιτρελλὸς αὐτὸς ἔκαμε τὸ κατόρθωμα τοῦτο!... δὲν ὁμιλοῦσι περὶ ἄλλου δι' ὅλης τῆς πόλεως, 'ς τὸν θεόν μου!... Ἀ! ἄ! ἰδοὺ, παραδείγματος χάριν, μία εὐτυχὴς σύμπτωσις, καὶ ἡ καλὴ αὕτη εἴδησις σὲ ἀθωόνει ἐντελῶς, Μαρδαλινή...

Ὁ θάλαμος ὅπου ἐκάθηντο ἡ Σωσάννα καὶ ὁ Λάνσεςερ ἐφωτίσθη κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο, διότι τῶν ὑπηρετῶν τις εἶχε φέρει λαμπάδας.

Ἀλλ' ἄκουε, Μαρδαλινὴ, ἄκουε!... Ἰδοὺ μέλλει νὰ ἀρχίσῃ πάλιν, καὶ τὸ τέλος τῆς ἱστορίας της θὰ σὲ ἐνδιαφέρῃ χωρὶς κίνδυνον δι' ἐμέ... δηλαδὴ διὰ τὴν ἑταιρίαν, ὡς ἐννοεῖς καλῶς... Πρόκειται περὶ κεφαλικῆς ποινῆς .. Ἠξεύρεις τὸν ἀπαγχονισμὸν τοῦ Σπένσερ;... Ἤμην παρὼν Μαρδαλινὴ, ἀλλ' οὕτω τεθειμένη ὥστε δὲν ἀπήλαυον ὅλης τῆς ἡδονῆς τοῦ θεάματος... καὶ εὐχαρίστως θὰ μάθω πῶς ἐφέρθη ὁ Ἰουδαῖος ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ.

Ὁ Τυῤῥέλος ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας μὲ τόνον κομπασμοῦ καὶ ἀναισθησίας, ἀλλ' ὑπὸ τὴν μεγαληγορίαν του ἐνυπῆρχε μυστικὴ φρίκη, καὶ ἡ μικρὰ Γαλλὶς διὰ τῆς ἀσθενοῦς λάμψεως τῶν παρακειμένων λαμπάδων διερχομένης διὰ τῶν ὀπῶν θολερᾶς ὑάλου, ἐνόμισεν ὅτι εἶδε σταγόνας ἱδρῶτος στιλβούσας ἐπὶ τῆς ἀχρωματίστου ὠχρότητος τοῦ προσώπου τοῦ τυφλοῦ.

## Κεφ. ΚΒ'. *Τὸ παλαιὸν δικαστήριον* (*Old-Court*).

Μεγάλως ἐθαύμαζεν ἡ κυρία δουκέσσα τῆς Γέβρης διὰ τὴν εὐκολίαν μεθ' ἧς ὁ τυφλὸς, συνήθως αὐςηρότατος, ἐσυγχώρει σήμερον τὴν ἀμέλειάν της.

—Καὶ δὲν φρονεῖτε, μυλόρδε, ἠρώτησε μὲ τὴν διάφροφον ἐκείνην περιέργειαν, ἥτις δὲν ἀποβλέπει ποτὲ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν σκοπόν της εἰμὴ πλαγίως καὶ διὰ περιελιγμῶν, δὲν φρονεῖτε ὅτι εἶναι καλλίτερον νὰ διακόψωμεν τὴν συνδιάλεξιν ταύτην;...

—Ὄχι, Μαρδαλινὴ, ὄχι. Ὁ Βρίαν ἠξεύρει ἤδη ὅ,τι δὲν ἔπρεπε νὰ ἠξεύρῃ, καὶ ἀδιάφορον ἂν τὸ ἠξεύρῃ περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον... Ἐκτὸς τούτου, ἐνῷ ἐκοιμᾶσο, ἔκαμνον τὸ σχέδιόν μου, καὶ ὁ ἀνδρεῖος οὗτος ἱππότης θέλει καταβληθῇ τρὶν δυνηθῇ νὰ προτείνῃ τὴν λόγχην. Ἀλλ' ἄκουε, ἀδιόρθωτη πολυλογοῦ... Ἄκουε ἢ κοιμήσου πάλιν!... Ὑπάρχουσι πράγματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἤθελεν ἐπιθυμήσει νὰ εἴπῃ εἰς ἄλλον εἰμὴ εἰς τὸν ἐραστήν της, καὶ τὰ ὁποῖα μὲ ἐνδιαφέρουσι... μᾶς ἐνδιαφέρουσι νὰ γνωρίσωμεν.

Ἅμα ἐσιώπησεν ὁ τυφλὸς, ἡ φωνὴ τῆς ὡραίας κόρης ἔφθασε διακεκριμένη εἰς τὸν μαῦρον θάλαμον.

—Μοὶ μένουσιν ἐλάχιστα πράγματα νὰ σᾶς διηγηθῶ, μυλόρδε, ἔλεγε. Μὲ γνωρίζετε ἤδη, καὶ ἐξακολουθῶ μόνον, διότι θέλω νὰ μὴ ὑπάρχῃ οὐδὲν χάσμα ἐν τῇ ἱστορίᾳ μου, καὶ διὰ νὰ ἦσθε παρ' ἐμοὶ ὡς ἀδελφὸς οὗτινος ὁ ὀφθαλμὸς δὲν μὲ εἶχέ ποτε ἐκγαταλείψει ἀπὸ τῶν παιδικῶν ἡμερῶν μου.

Ὁ Ῥobὰμ ἐνοικίασε μικράν τινα κατοικίαν ἐν τῷ Φάρικτον-Στρὴτ πλησίον τῆς φυλακῆς τῆς Νέας Πύλης, ὅπου μετεφέρθη ὁ πατήρ μου μετὰ δύο ἡμέρας. Εἶχε μὲν λάβει μεθ' ἑαυτοῦ ὁ ἄλλος πολὺ χρυσίον ἀναχωρῶν ἐκ τῆς οἰκίας τῶν Ἀγρῶν τοῦ Ἀγαθοῦ, ἀλλ' ἐζῶμεν πενιχρότατα, διότι τὸ χρυσίον τοῦτο μετεχειρίσθη κατὰ μέγα μέρος ὁ Ῥobὰμ εἰς τὸ νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν κάθειρξιν τοῦ πατρός μου.

Βεβαίως ἡ ὑπερβάλλουσα σκληρότης ὤθησε τὸν δυστυχῆ ἄλαλον εἰς τὴν πρᾶξιν ταύτην, καὶ οὐδεὶς τῶν γινωσκόντων τὴν βάρβαρον τυραννίαν, τῆς ὁποίας τὸ βάρος πρώην κατεδάμαζεν αὐτὸν, δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὸν κατηγορήσῃ διὰ τὴν ἐκδίκησίν του. Οὐχ ἧττον ὅμως μετενόησε πικρῶς. Ἐλεύθερος ὢν ἤδη ἦτο δυστυχέστερος ἢ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας του, καὶ ἐπεθύμει τὰς ἀλύσεις του.

Μόνος ὁ Ἰσμαὴλ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ ὁποία παράδοξος συνθήκη ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἀλάλου. Εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Ῥobὰμ τὸν ἠγάπα. Ὁ Ῥobὰμ ἤθελε δώσει ἤδη τὸ αἷμά του, ἵνα σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ ἀνηλεοῦς κυρίου, ὅστις ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη εἶχε βασανίσειν αὐτὸν διὰ πλείστων βασάνων.

Ἀλλὰ τὰ γενόμενα δὲν ἠδύναντο ν' ἀπογίνωσι.

Δὲν δύναμαι νὰ εἴπω ἀκριβῶς ὁπόσαι ἡμέραι παρῆλθον μεταξὺ τῆς συλλήψεως τοῦ Ἰσμαὴλ καὶ τῆς δίκης αὐτοῦ.—Πρωΐαν τινὰ εἴδομεν ἐλθόντας δικαστικοὺς ὑπαλλήλους οἵτινες μᾶς ἀπήγαγον τὸν Ῥobὰμ καὶ ἐμὲ εἰς τὴν Παλαιὰν Φυλακὴν (Old-Bailey). Ἐφιλήσαμεν κατὰ διαταγὴν αὐτῶν βιβλίον τι, τὸ ὁποῖον δὲν εἶχον ἰδεῖ ποτε ἐν τῇ οἰκίᾳ τῶν Ἀγρῶν τοῦ Ἀγαθοῦ,—τὴν Ἱερὰν Γραφὴν, μυλόρδε,—καὶ μᾶς εἶπον νὰ ὁμώσωμεν, ἀφοῦ ὁ γραμματεὺς ἀπήγγειλε τὸν τύπον τοῦ ὅρκου.

Ἐγὼ ὤμωσα.—Ὁ δὲ Ῥobὰμ ἔνευσε καταφατικῶς.

Ὁ γραμματεὺς τότε μᾶς ἠρώτησεν.

Ὁ Ῥobὰμ ἀπεκρίθη ἀρνητικῶς διὰ σχημάτων εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις, τὰς ὁποίας ἀπέτεινον αὐτῷ. Ἐγὼ ἐξεναντίας δὲν παρεμόρφωσα κατ' οὐδὲν τὴν ἀλήθειαν.—Οὕτω λοιπὸν ἐγὼ, μυλόρδε, ἐπεράτωσα τὸ ἔργον τοῦ Ῥobὰμ.

Τὸ μέγα δικαστήριον τῶν ἐνόρκων συνῆλθε Τρίτην τινὰ ἐν τῇ κάτω αἰθούσῃ τῆς Παλαιᾶς Φυλακῆς, ἵνα ἀποφασίσωσι πρὸ παντὸς τὸ ζήτημα,—ἂν ὑπῆρχε λόγος ἢ ὄχι νὰ διεξαγάγωσι τὴν κατὰ τοῦ πατρός μου κινηθεῖσαν δίκην. Ἡ συζήτησις δὲν ὑπῆρξε μακρὰ, καὶ ὁμόφωνος ἀπόφασις ἀπέστειλε τὸν πατέρα μου ἐνώπιον τῶν δικαστῶν τοῦ βασιλέως εἰς τὸ Παλαιὸν Δικαστήριον.

Ἤμην παροῦσα κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ μεγάλου δικαστηρίου τῶν ἐνόρκων, καὶ δὲν εἶδον παντελῶς τὸν πατέρα μου ἐν τῇ αἰθούσῃ· ἀλλ' ἐνῷ ἐξηρχόμην προςατευομένη ὑπὸ τοῦ Ῥobὰμ, ἤκουσα φωνὴν εἰς τὸ οὖς μου, λέγουσάν μοι :

—Πῶς ἔχεις, Σωσάννα;

Ἐσράφην, καὶ εἶδον τὸν Ἰσμαήλ.

Ἐφόρει τὴν ἄτιμον ἐνδυμασίαν τῶν αἰχμαλώτων τῆς Νέας Πύλης, καὶ αἱ χεῖρές του ἦσαν περιβεβλημέναι ὑπὸ σιδηροῦ κρίκου.—Τὸ πρόσωπόν του ἦτο ὠχρότατον, ἀλλ' οἱ κεκμηκότες ὀφθαλμοί του διετήρουν τὴν ἔκφρασιν τῆς πικρίας καὶ τῆς ἀδυσωπήτου εἰρωνίας αὐτῶν...

—Ὦ! κύριε... κύριε!.. ἀνεβόησα.

—Σιώπα, Σούκη! εἶπε ταχέως ὁ πατήρ μου· ὁ Ῥοβοὰμ μετενόησε βεβαίως, δι' ὅ,τι ἔκαμε, δὲν εἶναι ἔτσι, καὶ μοὶ θέλει βοηθείας;

—Ναί, κύριε.

—Ὁ κακόμοιρος ὁ τρελλός!... ἐψιθύρισε.

Καὶ ὤθησε διὰ τοῦ ἀγκῶνος αὐτοῦ τὸν Ῥοβοὰμ, ὅστις δὲν εἶχε παρατηρήσει εἰσέτι τὸν πατέρα μου.

Ἐνόμισα ὅτι ὁ Ῥοβοὰμ ἔμελλε νὰ προσπέσῃ ἐνώπιόν του, διότι τὸ πρόσωπόν του ἐξέφραζε τὴν στιγμὴν ταύτην σέβας βαθὺ, δεισιδαίμον καὶ ἀπερίοριστον. Ἀλλ' ὁ πατήρ μου τὸν ἐμπόδισε δι' ἑνὸς βλέμματος, καὶ τῷ εἶπε χαμηλῇ τῇ φωνῇ.

—Μὲ κατέγρεψας, ἀλλ' ἐπιθυμεῖς νὰ μὲ σώσῃς... ἔγω.—Εἰδοποίησε τὸν ἰατρὸν Μούρην νὰ ἔλθῃ νὰ μὲ ἴδῃ εἰς τὴν εἱρκτήν μου, καὶ εἰπέ τῳ νὰ μοὶ φέρῃ ἓν ἐγχειρίδιον.

Οἱ φύλακες τοῦ Ἰσμαὴλ δωροδοκημένοι, ὡς ἦτο πρόδηλον, δὲν ἀντέστησαν οὐδαμῶς εἰς τὴν βραχεῖαν ταύτην συνδιάλεξιν· ἀλλὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἷς ἐξ αὐτῶν φοβούμενος βεβαίως τὰς ἐπιπλήξεις τῶν ἀρχηγῶν του, τὸν διέταξεν ἀποτόμως νὰ προχωρήσῃ.—Ὁ Ἰσμαὴλ μοὶ ἔκαμεν ἐλαφρὸν καὶ εὐνοϊκὸν κίνημα διὰ τῆς κεφαλῆς, ὅπως καὶ κατὰ τοὺς χρόνους τῆς εὐημερίας του, καὶ ἐπροχώρησε θαρραλέως ἐνώπιον τῶν φυλάκων του.

Ὁ Ῥοβοὰμ μὲ ἔσυρε σφοδρῶς, καὶ μὲ συμπαρέσυρε ταχέως πεζὴν καὶ χωρὶς νὰ λάβω ἀναψυχὴν ἀτελεύτητον σειρὰν ὁδῶν, ἵνα ἐκπληρώσῃ ἀμέσως τὴν παραγγελίαν του.—Ἔγραψα διὰ τοῦ μολυβδοκονδύλου ἐπὶ μιᾶς τῶν σελίδων τοῦ σημειωματαρίου μου ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐζήτει ὁ πατήρ μου, καὶ ὁ Ῥοβοὰμ ἀνέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἰατροῦ.

Νομίζω, μυλόρδε, ὅτι ἡ κατοικία τοῦ ἰατροῦ τούτου Μούρη εἶναι ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ καὶ ἐδῶ πλησιέστατα, διότι τὴν πρώτην φορὰν, ὅτε εἰσῆλθον εἰς τὴν οἰκίαν ταύτην, μοὶ ἐφάνη ὅτι ἐγνώρισα τὰ πέριξ...

—Λοιπόν! ἠρώτησα τὸν Ῥοβοὰμ ὅτε κατέβη· ὁ ἰατρὸς, θὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν εἱρκτὴν τοῦ πατρός μου;

Μοὶ ἔκαμε σημεῖον ὅτι ὁ Κύριος Μούρης ἐνεδύετο διὰ νὰ ἐξέλθῃ.

—Οὗτος ἦτο βεβαίως ὁ συνήθης ἰατρὸς τοῦ Ἰσμαήλ· καὶ ἀναμφιβόλως ἦτο ἄνθρωπος σημαντικός· διότι ἔμαθον μετὰ ταῦτα ὅτι ἐναντίον τῶν αὐστηρῶν διαταγῶν αἵτινες ἀπηγόρευον εἰς τὸν Ῥοβοὰμ καὶ ἐμὲ τὴν εἴσοδον τῆς εἱρκτῆς τοῦ Ἰσμαὴλ, ὁ ἰατρὸς οὗτος Μούρης ἠδυνήθη νὰ εἰσέλθῃ.

Ἡ ἡμέρα τῆς ὁριστικῆς δίκης ἔφθασεν. Ἀπὸ πρωΐας ὁ Ῥοβοὰμ καὶ ἐγὼ ἐλάβομεν τὴν ὁδὸν τοῦ Παλαιοῦ δικαστηρίου. Ἔθεσα ἐπὶ τοῦ προσώπου μου πυκνὸν κάλυμμα, διότι ἐγίνωσκον ὅτι ἤθελον μὲ βιάσει νὰ ὁμιλήσω ἐνώπιον πολλῶν ἀνθρώπων συνηθροισμένων, καὶ διότι διετήρουν τὴν προηγουμένην παιδικήν μου συγολήν. Ἀλλ' ὅμως ἡ συγολὴ αὕτη δὲν μὲ ἐβασάνιζεν οὐδαμῶς κατὰ τὴν ὥραν περὶ ἧς σᾶς ὁμιλῶ, μυλόρδε. Ἤξευρον ἤδη ἐκεῖνο ὅπερ ἐναπέκειτο διὰ τὸν Ἰσμαὴλ, καὶ ἡ ἀθυμία τοῦ δυστυχοῦς Ῥοβοὰμ μὲ ἐκυρίευε.

Διήλθομεν πρῶτον τὸν πρόδομον, ὅπου συνωθεῖτο πλῆθος συμπεπυκνωμένον ὑποδικηγόρων, εἰσαγγελέων, μαρτύρων καὶ κατωτέρων δικαστικῶν ὑπαλλήλων. Ἔπειτα ἀνέβημεν ξυλίνην ἑλικοειδῆ κλίμακα, λίαν ἀνωφερῆ, ἥτις μᾶς ὡδήγησε κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ Παλαιὸν Δικαστήριον.

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ἰσμαὴλ ἦτο ἐγκληματικὴ, καὶ καθ' ἃ ἔλεγον οἱ περὶ ἡμᾶς δικηγόροι, ἔπρεπε νὰ δικασθῇ ὑπ' αὐτῶν τῶν δικαστῶν τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἐπρόκειτο περὶ Ἰουδαίου, καὶ διὰ τοῦτο ἔδρευον οἱ τοῦ Ἄστεως.

Ὑπῆρχεν εἷς δικαστὴς, εἷς πάρεδρος, εἷς γραμματεὺς, καὶ δεξιόθεν τοῦ δικαστοῦ ἐπί τινος ἕδρας κεχωρισμένης δι' εὐρυχώρου διαστήματος πολύσαρκος δημογέρων, (alderman) ὅστις ἐκοιμᾶτο.

Τὸ παλαιὸν δικαστήριον δὲν ἔχει ἐν ἑαυτῷ οὐδὲν ἐκπληκτικὸν οὐδὲ τρομερὸν, ὡς ἠξεύρετε βέβαια, μυλόρδε! Εἶναι αἴθουσα μετρίου μεγέθους, εἰς σχῆμα ἐπιμήκους παραλληλογράμμου, ἐστερημένη πάσης μεγαλοπρεπείας. Ἀλλ' οὐχ' ἧττον ἠσθανόμην ἐμαυτὴν τρέμουσαν, ὅτε εἰσῆλθον εἰς αὐτὸ, διότι ἐγίνωσκον ὅτι οἱ ἄνθρωποι οἵτινες ἦσαν ἐνώπιόν μου, ἔμελλον νὰ ἀποφασίσωσι περὶ τῆς τύχης τοῦ πατρός μου.

Ὅ,τι εἶδον εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ἔμεινεν ἐγκεχαραγμένον ἐν τῷ βάθει τῆς μνήμης μου μὲ ἀνεξαλείπτους χαρακτῆρας.

Μὲ ἔθεσαν ἀντικρὺ τοῦ θρανίου τῶν δικαστῶν, ὅπερ ἐστηρίζετο ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὅστις ἦτο κεκαλυμμένος εἰς τὸ μέρος τοῦτο διὰ πυροχρόου μεταξωτοῦ. Ἐν τῷ μέσῳ τοῦ θρανίου τούτου ὑπὸ παραπέτασμά τι τετραγωνοειδὲς ἐκάθητο ὁ πρόεδρος, ὄπισθεν τοῦ ὁποίου ἐκρέματο ξίφος γυμνὸν προσηλωμένον εἰς τὸ ἐρυθρὸν ἐπίστρωμα.

Δεξιόθεν τῶν δικαστῶν καὶ ἀπὸ τὸ ἕτερον μέρος τοῦ κοιμωμένου δημογέροντος δώδεκα περίπου Κύριοι συνδιελέγοντο εὐθύμως περὶ τῶν ὑποθέσεών των. Οὗτοι ἦσαν οἱ ἔνορκοι.

—Ἀριστερόθεν ἦσαν οἱ δικηγόροι. Ὄπισθεν τοῦ θρανίου αὐτῶν ἠνεῴχθη ἡ θύρα διὰ τῆς ὁποίας διῆλθεν ὁ πατήρ μου.

Ὄπισθεν ἐμοῦ ἵστατο τὸ πλῆθος, καὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν, μυλόρδε, ἀνεγνώρισα μὲ θαυμασμὸν μετημφιεσμένους διὰ χυδαϊκῶν ἐνδυμασιῶν τοὺς πλείστους εὐγενεῖς φοιτητὰς τῆς Χρυσῆς Λέσχης.

Εἶναι δυσκολώτατον εἰς ἄλλον νὰ παραστήσῃ καταληπτῶς διὰ τῶν χειρονομιῶν του ἀφηρημένας ἰδέας. Πρό τινων ἡμερῶν ὁ Ῥοβοὰμ ἠγωνίζετο